

THE **British Esperantist**

(Official Organ of the British Esperanto Association).

Volume IX.
JANUARY TO DECEMBER,
1913.

LONDON :

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INCORPORATED),
MUSEUM STATION BUILDINGS, 133—6, HIGH HOLBORN, W.C.

700.072-B.62p.
9-10

1913-1914

CHATHAM:
Presita de W. & J. MACKAY & CO., LTD.

THE BRITISH ESPERANTIST.

INDEX, 1913.

PAGE	PAGE		
Abdul Baha, A Message from	18	El Malproksima Lando. C. VAUGHAN, Celebes..	210
.. on Peace and Esperanto	24	English as the International Language ..	18, 41
.. Parolo en Edinburgo pri Internacia Lingvo	35	English Pronunciation, The Poet Laureate on.	
.. at Paris	63	W. M. PAGE	213
Ai��o. J. SCHRÖDER	93	Esperantismo, ��u Esperantistoj estas fidelaj al?	78
Alfabeto, La Esperantista. J. T. POLLARD ..	91	Esperantista Universitato en Francujo ..	14
Alvoko al Esperantistaj Pastroj kaj Laikoj de la Eklezio Anglikana	216	Esperantists at Berne. Congress Notes by Dr.	
“Banshee,” La. D. W. M. JENKINS ..	210	JOHN POLLON, C.I.E.	194
B.E.A. Balance Sheet, 1912	37	Esperanto Afloat and Ashore. A. B. C. SENFF ..	65
.. Annual Circular	58	.. in Commerce. 18, 22, 72, 99, 122,	237
.. Annual Dinner	45	(See also U.E.A.)	
.. Annual General Meeting	111	and the Blind	215
.. Annual Report	38	.. and the Clergy, see Eklezia Ligo.	
.. Council Meetings. 39, 59, 79, 99, 112,		.. for Engineers	42
139, 159, 180, 200, 220, ..	239	.. and Hindustani	63
.. Delegate Councillors	19	.. and Co-operators	22
.. Guarantors	59, 112, 119	.. at Oxford	3, 22
.. New Members, Fellows, Examinations,		.. and Peace	113, 122, 143, 198
Donations, etc. 20, 40, 60, 80, 100,		.. in Practice	19
120, 140, 160, 180, 200, 220, ..	240	.. in the Schools	16, 22, 121, 179
Belgoj, Pri la	53, 75, 93	.. for Medical Men	23, 82, 142, 161, 162, 192, 197
Berna Kongreso. Malferma Parolado de Prof.		.. in the Navy	202
R. DE SAUSSURE	185	.. and the Post	61, 95, 142, 201, 230
Berne, The Ninth Congress in 51, 97, 112, 154,		.. in the Press	190
(Reports) 181, 194, ..	196	.. kaj la Jurnaloj	72
.. The Congress Caravan. H.B.M. ..	165	.. and the Workers	92, 170
Biblioteko, Mia. Alex. Smith. Trad. W.M. ..	153	.. and Volap��k	135
Chronicle .. 2, 22, 42, 62, 82, 102, 122, 142,		Esperanto : An Impressionist Sketch	119
162, 182, 202, ..	222	Esperanto Progress Abroad	16, 30, 50,
Church of England Esperantist League .. 172,		77, 93, 138, 147, 184, 237	
193, 216, 239, ..	226	Esperanto Style and the Participle, Some Points	
Clergy and Laity of the Church of England, an		relating to. F.F.	133
Appeal to Esperantist	239	Esperantoland, How Things are done in. Miss	
Clergymen, An Appeal to. Rev. A. J.		J. E. HAMAND	95
EDMONDS	193	Fako de Korespondado Internacia	20, 40, 60,
“Ce,” pri la Prepozicio	159	80, 100, 140, 160, 200, 220, ..	240
��u la Milito Bonefikas? (Alfred Noyes).		Festo de la Mortintoj en Meksiklando, La. E. E.	
W. M. PAGE	236	GUERRA	209
Davosa Valo en Svislando, La. D-ro W.		Fianc��goj en Meksikio. E. E. GUERRA	116
MARCHAND	150	Foreign Languages, How to Study	234
Diamanto, La. (Jakobo Bendetti). W. M.		Fremduto, La. (M. E. Delle Grazie). JOH.	
PAGE	118	SCHR��DER	231
Du Fantometoj, La. A.E.S.	171	Fundamenta Krestomatio. Sangoj faritaj en la	
Du Lingvajoj. (Esperanto and English side by		sepa eldono	31
side).	52, 68, 69, 92, 98, 113,	Ghent, The Exhibition in	52
Dum Malluma Nokto. J. KAMALIKOV	153	.. Esperanto-Semajno en	156
Eastbourne, La Sesa Brita Kongreso en. 27,		Historians' Congress, The. M.P.	87
49, 69, 71, 86, 105 (Report), 113 (Interesting		Historio de la Lingvo Internacia, El la. FIDULO	
incident).		Internaciaj Asocioj, Kongreso de (Junio, 1913).	
Eisteddfod, La Unua Esperantista	47	H.B.M.	145
Eklezia Ligo Esperantista .. 172, 193, 216, 239,	226	Islandaj Proverboj	166
		Junulojn, Ni Kaptu la	173

INDEX.

	PAGE		PAGE
Kalendaro, Proponita Internacia	178	Religia Unueco. <i>Trad.</i> W.M.P.	13
Kanado. H. BOLINGBROKE MUDIE	229	Scottish Esperanto Congress, The Eighth	122
Katolikaj Esperantistoj en Romo, Kongreso de	212	Secretarial Notes	17
Kiel la Urso fariĝis Drinkulo. A.E.S.	134	Sheffield, La Brita Kongreso en. Alvoko	208
Kimra Karaktero, La. R. PRYS GRIFFITHS	70	Shorthand, Esperanto	199
Konkurso Intergrupa, Projekto de Honora	238	Sixth British Esperanto Congress, Eastbourne, 1913. W. W. MANN	105
Konsideru!	190	Skeleto en Ŝranko. A.E.S.	91
Lantern Slides, How to write Lessons on	23	Sokol Festival at Prague, The. HARRISON HILL	7
Lecture List 5, 26, 45, 66, 98, 104, 207,	225	Somera Pejzaĝo en Anglujo (Charles Dickens). <i>Trad.</i> R. LYNAGH	174
Lecturers, Items of Help to 28,	87	Specialista Fako, Nia	208
See also Watch-Tower, Esperanto Progress Abroad, Chronicle, Redakcia Korespondado.		Stead, W. T., Monumento al	157
Lepers of Iceland, Esperanto among the. Mrs. WILBUR F. CRAFTS	68	The Times and Esperanto	190
Libraro kaj Gazetaro 15, 27, 49, 67, 96,		Tourist Agency, An Esperanto	180, 202, 222
118, 137, 157, 176, 199, 218,		Tradukado, Konsiletoj pri la Esperanta. G. GORDON	146
Lingva Klarigo al Demandantoj. El Bohema Esperantisto	159	Translation Exercise	98, 153
Lingva Komitato : Oficiala komuniko "pri la Vortfarado"	130	Travel Congress, At the First Franco-British	217
Modesteco, La Grupo. F. ZOCHER	176	Travel, Esperanto in. JOHN BREDALL	217
Mondamikiĝo, Deklaracio pri. SIR VEZNEY STRONG, K.C.V.O.	148	Travivaĝoj de RICHARD SHARPE el Torquay	56, 73
Moscheles, Felix. El Aŭtobiografio. W. W. MANN	32	U.E.A. 19, 42, 61, 67, 95, 122, 124, 215, 225,	228
Nacio, Kio estas? (Pastro R. F. Horton, M.A.). <i>Trad.</i> W. MANN	175	Universitato Esperantista en Francujo	14
Nekrologio: G. W. Bullen, 48; S.-ino Steele, 79; J. Catton, 104; Th. Hudson, 126; Abato Richardson, C. Bourlet, R. de Ladevèze, 164; J. Thornton, 225.		Universitatoj kaj la Paco. W. W. MANN	14
New Year, The. H. BOLINGBROKE MUDIE	7	Universities and Esperanto	3, 14, 22, 26
Nietsche kaj Internacia Lingvo	153	Unuiĝo de Esperantistaj Societoj, Nova Projekto de. El Oficiala Gazeto	136
Ni Legu. Songo kaj Plendo. J. W. EGGLETON	167	Versajoj : Felicō. BR. KUHL	12
Ninth Esperanto Congress : A Yorkshire Man's Impressions	196	Miksajo. Song by JOHN TAYLOR	13
Nokto kun Frenezulo. R. A. DAVIS	13	Idealo. JOHN TAYLOR	36
Nova Testamento en Esperanto	29, 31, 62	Idilio Marborda. J. D. SIMPSON	53
Piedoturismo en Sudokcidenta Anglujo. TAGULO	168	La Stelo Rakontas. J. ZSCHEPANK	77
Pošta Kesto	39, 147, 179,	Kial? J. A. BALSHAW	78
Poštoficejo, Devo kaj Rajto de Vojaĝanta Esperantisto en. ARNOLD BEHRENDT	228, 230	Regu Ondojn ("Rule Britannia"). A. GRABOWSKI	94
Precipe pro Akcidento kaj la Kompato de la Naturo. ARTHUR GRAY	128	Absalom. J. TAYLOR	94
Predikoj en Esperanto : "La Spirito Vivigas," de Pastro H. C. BOND, 115; "Novan Ordonon mi donas al vi," de D-ro JOHN POLLON, 116; En Berne, de Pastro T. CYPRIAN RUST, 188.		Some Singular Plurals. ANON	127
Prezidanto, Kongresa Parolado de Nia. (Berne)	165	Bela Ĝardeno de Rozoj (Kanto). J.T.	153
Prize Competition, The President's	235	La Libera Vojo. H.B.H.	174
Progreso de Esperanto en Britujo. Resumo por Alilandaj Gazetoj..	85, 146, 207	Madonna è desiata en l' alto Cielo. (Dante). A. GRAY	174
Propagando, Ideoj pri la	99, 123, 173	"S.O.S." J. TAYLOR	212
(See also Redakcia Korespondado).		Volapük, Esperanto v. The two compared. H. C. EDWARDS-CARTER	135
Redakcia Korespondado 9, 88, 114, 131,		Vortfarado, Pri la. Komuniko de la Lingva Komitato	130
151, 172, 190, 213, 234		Watch Tower, From the Esperanto	1, 21, 41, 61, 81, 101, 121, 141, 161, 181, 201,
		Workers, The Use of Esperanto to the. N. W. ROBERTS	221
		Workman's Impressions, A	170
		World-Friendship, Declaration on. Sir VEZNEY STRONG	92
		Zamenhof, D-ro. Parolado super la Tombo de Carlo Bourlet. Kun la Septembra numero.	148

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

Vol. IX.—No. 97.

JANUARY, 1913.

[Price 3d.]

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INCORPORATED).

Hon. President: Dr. L. L. ZAMENHOF.

President: H. BOLINGBROKE MUDIE.

Vice-Presidents: CLARENCE BICKNELL, F.B.E.A., GEORGE J. COX, F.B.E.A., HARRISON HILL, HERBERT F. HÖVELER, Miss E. A. LAWRENCE, JOHN POLLON, C.I.E., LL.D., Rev. J. C. RUST, M.A., Right Hon. Sir VEZEY STRONG, P.C., K.C.V.O., J. MABON WARDEN, F.F.A.

Hon. Treasurer: BERTRAM CHATTERTON, A.M.I.C.E. General Secretary: HARALD CLEGG.

The British Esperanto Association (Incorporated) is a Union of the Esperanto Societies throughout the Empire, and has been established for the following purposes (*inter alia*):—
To promote in every way the spread of the International Auxiliary Language "Esperanto" by—

- (a) Promoting the formation of new local Groups.
- (b) Distributing information and publishing propaganda literature.
- (c) Organising examinations and granting certificates of proficiency.
- (d) Promoting lectures and arranging for loans of collections of literature, correspondence, etc.
- (e) Promoting arrangements for Congresses at home and abroad.

Also to maintain headquarters in London where all Esperantists may obtain information and assistance in their work.

The Association consists of "Members," "Fellows," and Affiliated Groups. The Annual Subscriptions are:—
Members, 5s.; Fellows, 10s. Membership forms and particulars of affiliation on application.

Members and Fellows are entitled to receive this journal free.

There are two Examinations of Proficiency: Preliminary and Advanced. Both may be taken by Correspondence. Full particulars of the Examinations will be sent on receipt of stamped addressed envelope.

Offices: MUSEUM STATION BUILDINGS, 133-6, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

TATTERLEY.

DE TOM GALLON.

TRADUKITA DE ANDREW WILSON.

Tre interesa romano en bona kaj flua esperanta stilo. Ĉi ĝi prezentas nepezan legardon, ĝi perfekte taŭgas por tuj "neklasikuloj," kiuj deziras agrable pasigi liberan tempon.

Belo kaj klare presita. 180 pp.

Kun papera kovrilo, afrankite 1 8 (Sm. 0.875).
Tele bindita, afrankite ... 2 3 (Sm. 1.125).

BRITA ESPERANTISTA ASOCIO, 133—136, HIGH HOLBORN,
LONDON, W.C.

LA ŜLOSILO ĈEFEĀA.

La plej efika propagandilo, jam havebla en la jenaj 17 lingvoj:—

*Angla, bohema, dan-norvega, finna, franca, hispana,
holanda, hungara, germana, itala, kataluna, kimra,
polia, portugala, rumana, rusa, serbo-kroataj, sveda.*

Po Sm. 1.300 kaj Sm. 2.000 por cento afrankite.

INTERNACIONA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA,

135. HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

Paulo Debenham,

Originala Romano en Esperanto, de H. A. LUYKEN.

240 pág., 2s. ad.; 3s. 3d., tele bindita, afrankite 6s.

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, 133, High Holborn, W.C.

Ankoraú Kelkaj Haveblaj!

LINGVO INTERNACIA.

CENTRA ORGANO DE LA ESPERANTISTOJ.

Elibanta inter la 15 kaj la 20 de ĉiu monato.

FONDITA EN 1895.

La Plej Enhavoriĉa! La Plej Malkara!

48 PAĜOJ da dense presita teksto en plej korekta kaj plej klasika stilo.

5 FR. (2 SM.) Abon-prezo por UNU JARO.

Preso: Esperantista Societo, 33, rue Lacépède, Paris.

RAPORTO PRI LA OKA KONGRESO de Esperantistoj, de Ned Kathryn.

Kiel sprita, tiel detala,—kaj kiel detala, tiel senpartia estas tiu ĉi Raporto pri nia Oka Kongreso. Legante ĝin, oni ne nur scias pri la kongresaj okazintajoj, sed ankoraŭ ĝuas per ĝi. Efektive, ĉiu Esperantisto devus posedi kaj legi tion ĉi libron.

Pp. 96. Prezo 1s. afrankite.

De la Brita Esperantista Asocio.

La Karavano

De WILHELM HAUFF.

El germana lingvo tradukis J. W. EGGLERON, Hanbinda

Prezo: 1s. 1p., afrankite 6s B.E.A.

En simpla, bonstila Esperanto, tiu ĉi fama kolekto da fabeloj estas tre rekomendinda kiel legolibro.

Simpla, bonstila, plej leginda legolibro.

SHAKESPEARE EN ESPERANTO

Riceveblaj estas:

S. p.

Hamleto (D-ro ZAMENHOF)	-	-	2 0
La Ventego (A. MOTTKAU)	-	-	2 2
Julio Cezaro (D. H. LAMBERT, B.A.)	-	-	1 7
Makbeto (D. H. LAMBERT, B.A.)	-	-	2 0
Kiel Plaĉas al VI (D-ino KELLERMAN)	-	-	2 2

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION,
133-6, High Holborn, W.C.

Čekbanko Esperantista,

MERTON ABBEY, LONDON, S.W.

estas la sola banko en la mondo, kies kontuoj, detruinte la barojn de la diversmoneco, povas internacie pagi kaj interŝangi monon.

SEN KURZA PERDO

kaj

SEN TRANSENDA KOSTO

kiom ajn malproksime estas la lando kaj kiom ajn granda aŭ malgranda la sumo.

Esperantistaj kontuoj nun ekzistas en pli ol 25 ŝtatoj tra la tuta mondo, inter ili la ĉefaj eldonistoj kaj vendistoj de Esperantaj.

Petu la Regularon.

ARTISTA PROPAGANDILO

pri Vivanteco de Esperanto.

“TRA I’ SILENTO,”

Selected Original Poems of EDMOND PRIVAT.

Printed in artistic style by the Arden Press and richly bound in Calf (Green and Gold).

Price 2s. ; Art Vellum, 1s. 6d., Post Free.

British Esperanto Association, London.

GERMANA ESPERANTISTO

Duomonata gazeto por la disvastigo de la lingvo Esperanto.

La gazeto estas unu el la plej malnovaj Esperantaj jurnaloj (10a jarkolekto). Ĝi aperas nun en du eldonej, kiuj duomonate alternas.

Eldono A, eliranta la 5an de ĉiu monato, celas la propagandon de Esperanto. Ĝi enhavas titulatajn artikolojn en germana lingvo kaj Esperanto kaj kronikojn pri la germana kaj internacia Esperantomovadoj. Eldono A estas la oficiala organo de Germana Esperanto-Asocio.

Eldono B, eliranta la 20an de ĉiu monato, estas pure literatura, kaj ĝi estas redaktata nur en Esperanto. Ĝia enhavo konsistas el pli malpli facilaj legaĵoj, kiel ekzemple plej bonstila, ekzercoj por komencantoj kaj progresintoj, bibliografio, konkursoj praktikaj konsiloj, enigma, parto, ilustraĵoj, k.t.p.

Jara abonprezo por ĉiuj landoj 2.400 Sm. (4s. 10p.). Provabono por duonjaro, komenciĝanta en Januaro kaj Julio, 1.200 Sm. (2s. 5p.).

Laudezire oni povas aparte aboni ĉiun el ambaŭ tute sendependaj eldonej por la duono de la supre menciitaj prezoj.

Abonebla ĉe:

British Esperanto Association (Inc.),

133—136, High Holborn, LONDON, W.C.

GERMANA ESPERANTISTO

Duonmonata gazeto por la disvastigo de la lingvo Esperanto.

La gazeto estas unu el la plej malnovaj Esperantaj jurnaloj (10-a jarkolekto). Gi aperas nun en du eldonoj, kiuj duonmonate alternas.

Eldono A, eliranta la 5-an de ĉiu monato, celas la propagandon de Esperanto. Gi enhavas tiurilatajn artikolojn en germana lingvo kaj Esperanto kaj kronikojn pri la germana kaj internacia Esperanto-movadoj. Eldono A estas la oficiala organo de Germana Esperanto-Asocio.

Eldono B, eliranta la 20-an de ĉiu monato, estas pure literatura, kaj ĝi estas redaktata nur en Esperanto. Gia enhavo konsistas el pli-malplifacilaj legajoj, kiel eble plej bonstilaj, ekzercoj por komencantoj kaj progresintoj, bibliografio, konkursoj, praktikaj konsiloj, enigma parto, ilustraĵoj k. t. p.

Jara abonprezo por ĉiuj landoj 2.400 Sm (4 š. 10 p.). Provabono por duonjaro, komenciĝanta en Januaro kaj Julio, 1.200 Sm (2 š. 5 p.).

Laŭdezire oni povas aparte aboni ĉiun el ambaŭ tute sendependaj eldonoj por la duono de la supre montritaj prezoj.

Abonebla ĉe:

British Esperanto Association (Inc.)

133—136 High Holborn, LONDON. W.C.

The British Esperantist Vol. II No. 87
30th August 1911

Esperanta Biblioteko Internacia

Tiu ĉi biblioteko enhavas facilajn legajojn de ciumanda; eminentaj esperantistoj. Gi tial bonege taŭgas por ekzercado de la lingvo, ĉu dum la grupaj kunvenoj, ĉu per privata legado.

Ĝis nun aperis:

- No. 1. Legolibro, de J. Borel
No. 2. Fabeloj de Andersen, tradukitaj el dana lingvo, de Fr. Skeel-Gjörling
No. 3. Bona Sinjorino, novelo de E. Orzeszko, tradukita el pola lingvo de Kabe
No. 4. Rusaj Rakontoj, de Mamin Sibirjak, tradukitaj el rusa lingvo de N. Kabanov
No. 5. Don Kihote en Barcelono, tradukita el hispana lingvo de Fr. Pujulà y Vallès
No. 6. El la Biblio, trad. D-ro L. L. Zamenhof
No. 7. El Dramoj (fragmentoj), tradukitaj el germana lingvo, de D-ro L. L. Zamenhof
No. 8. El Komedioj (fragmentoj), esperantigitaj de D-ro L. L. Zamenhof
No. 9. Praktika Frazaro. Dialogoj de la ĉiutaga vivo, kunmetis J. Borel
No. 10/11 (duobla numero). Japanaj Rakontoj. El japana lingvo kunmetis Ĉif Tosio
No. 12. Reapertoj. Familia dramo de Henrik Ibsen (1-a akto), trad. el norvega lingvo de O. Bünnemann
No. 13. Bulgara Rakontoj, el bulgara lingvo tradukis At. D. Atanasov
- No. 14/15 (duobla numero). Amoro kaj Psihe, de Lucius Apulejus el latina lingvo tradukis Emilio Pfeffer
No. 16. Komerca Korespondo, kunmetis J. Borel
No. 17. Konsiloj pri Higieno, tradukis J. Borel
No. 18. La Reĝo de la Ora Rivero, de John Ruskin, el la angla lingvo tradukis Ivy Kellermann, A. M., Ph. Dr.
No. 19. Sinjoro Herkules. Umuakta burleskajo de Georg Belly, el germana lingvo tradukis H. Arntz kaj M. Butin
No. 20. La lasta Usonano de J. A. Mitchell, el la angla lingvo tradukis Lehman Wendell
No. 21. Hungaraj Rakontoj de Ferenc Herczeg, el hungara lingvo tradukis A. Pana-jott
No. 22. Rakontoj de Heinrich Bandlow, el platgermania lingvo tradukis Ella Scheerpeltz
No. 23. Hispanaj Dramoj de Jacinto Benavente, tradukis Vicente Inglada
No. 24. La Instituto Milner, de Jean Jullien, tradukis el franca lingvo la Lyon'a grupo

(La kolekto estas daŭrigata.)

Prezo por kajero $3\frac{1}{2}$ p. afrankite
(duoblaj numeroj $6\frac{1}{2}$ p. afrankite)

Ciu libreto enhavas 40—50 paĝojn.

Aĉeteblaj ĉe:

British Esperanto Association (Inc.)

133—136 High Holborn, LONDON. W. C.

To be published on January 15th, 1913.

THE ESPERANTO MONTHLY

A Magazine for Teachers & Students of the International Help-Language.

EDITED BY WILLIAM W. MANN.

16 pp. 8vo Monthly. One Penny per copy. 1s. 6d. Post Free Yearly.

(Published by the British Esperanto Association, Inc.).

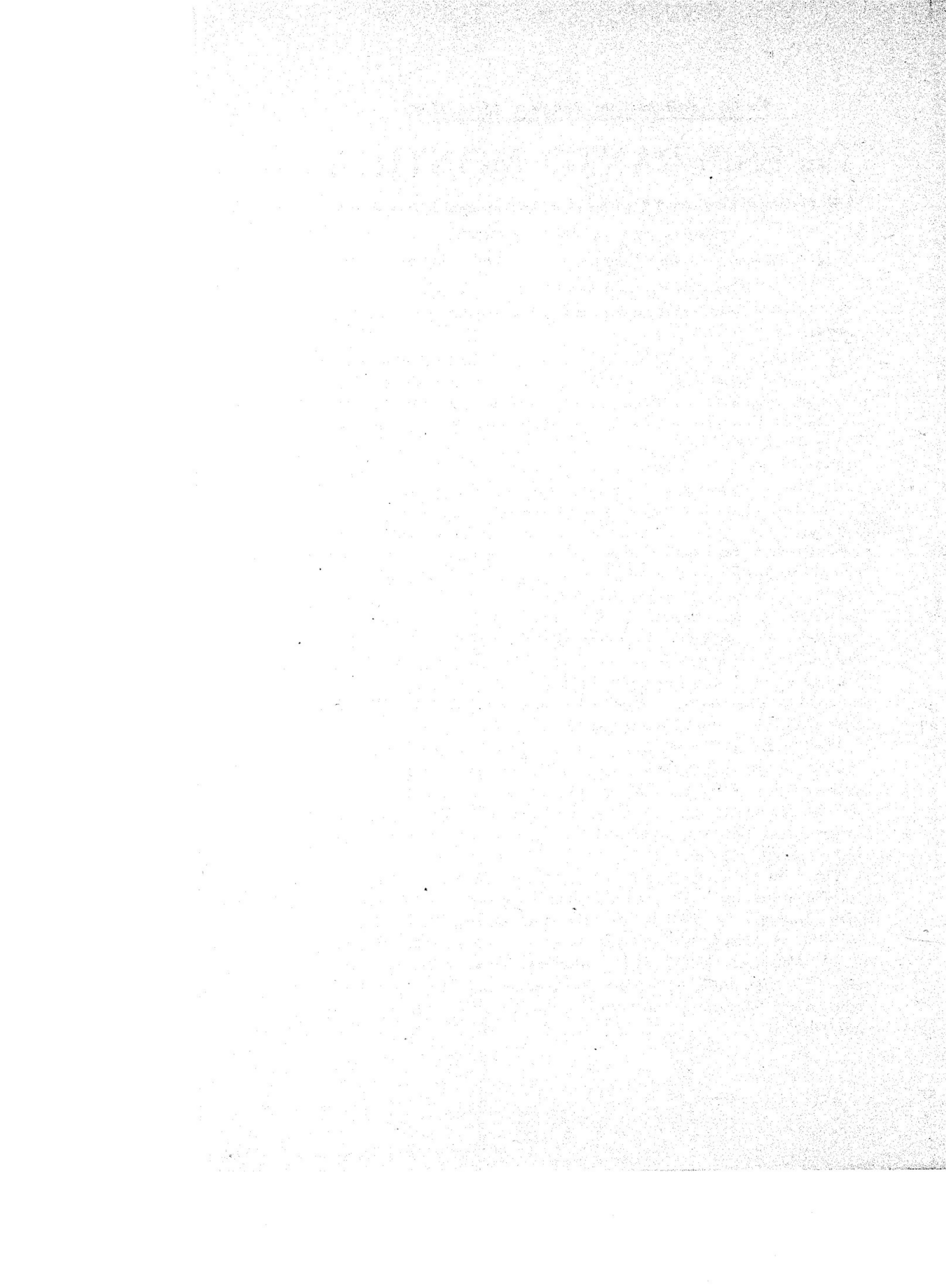
THREE is a constant demand, on the part both of learners and teachers of Esperanto, for a small magazine which shall provide simple and trustworthy material for study, more adapted to the needs of the learner than the advanced material given for the practised student in *The British Esperantist*, from which the more elementary matter often has to be crowded out owing to the exigencies of official or propaganda news.

The beginner often needs simple explanations, accessory or supplementary to those given in the text-book he is using, of points which to him are puzzling and confusing ; the more practised though yet elementary student likes to have additional exercise in Esperanto reading and translation ; even the skilled *samideano* is not ungrateful for matter which refreshes the memory and renders still more skilful ; while the teacher, especially if he has had no professional training and is relying mainly upon his enthusiasm, is delighted to see, in easily accessible form, matter which helps to enforce or make clearer points which he has been explaining in class.

During the past ten years much valuable experience with regard to the teaching of Esperanto has been acquired by enthusiastic workers scattered up and down the country. It will be one of the aims of THE ESPERANTO MONTHLY to make the fruits of that experience available to English-speaking Esperantists generally.

The Editor is happy in having already secured the regular collaboration of such eminent and capable Esperantists as Mrs. Margaret L. Blaise, Messrs. Wm. Bailey, M. C. Butler, W. Harvey, Miss E. A. Lawrence, Messrs. H. Bolingbroke Mudie, E. A. Millidge, W. M. Page, Edmond Privat, J. M. Warden, etc. He also heartily invites the co-operation of any others who may feel competent, either to criticise, suggest, or contribute.

The British Esperantist Vol 18 No 97 January 1913
Teachers' Best General Esperantist and Seller

The following will be features of the new magazine :—Hints to Learners ; Translation Exercises ; Notes for Teachers ; Memory-Helps for Beginners ; National Idioms and International Equivalents ; Guides to Reading — *Pri nia Literaturo* ; Children's Page, by Uncle Bill ; Business and Social Letters ; Esperanto Progress ; *Pafajo por Propagandistoj* ; Anecdotes ; Matter for Conversational Practice ; The Editor's Post Box ; Answers to Correspondents ; Parallel Translations ; Test Pieces ; Short Technical Vocabularies, etc., etc.

The Council of the British Esperanto Association launch THE ESPERANTO MONTHLY, relying upon the loyal and cordial support of English-speaking Esperantists throughout the world. Such support is essential to the successful continuance and extension of the venture. To bring the magazine within the reach of all, the price has been fixed at the popular figure of One Penny.

Terms of Sale: Single copies, 1d., post free 1½d. Subscriptions, 1s. 6d. post free yearly. Special Terms: 10d. post free for every 10 copies. For terms to Groups and Federations ordering 100 copies or over, apply to The SECRETARY, B.E.A., 133, High Holborn, London, W.

Please Fill up this Form and Send in Immediately.

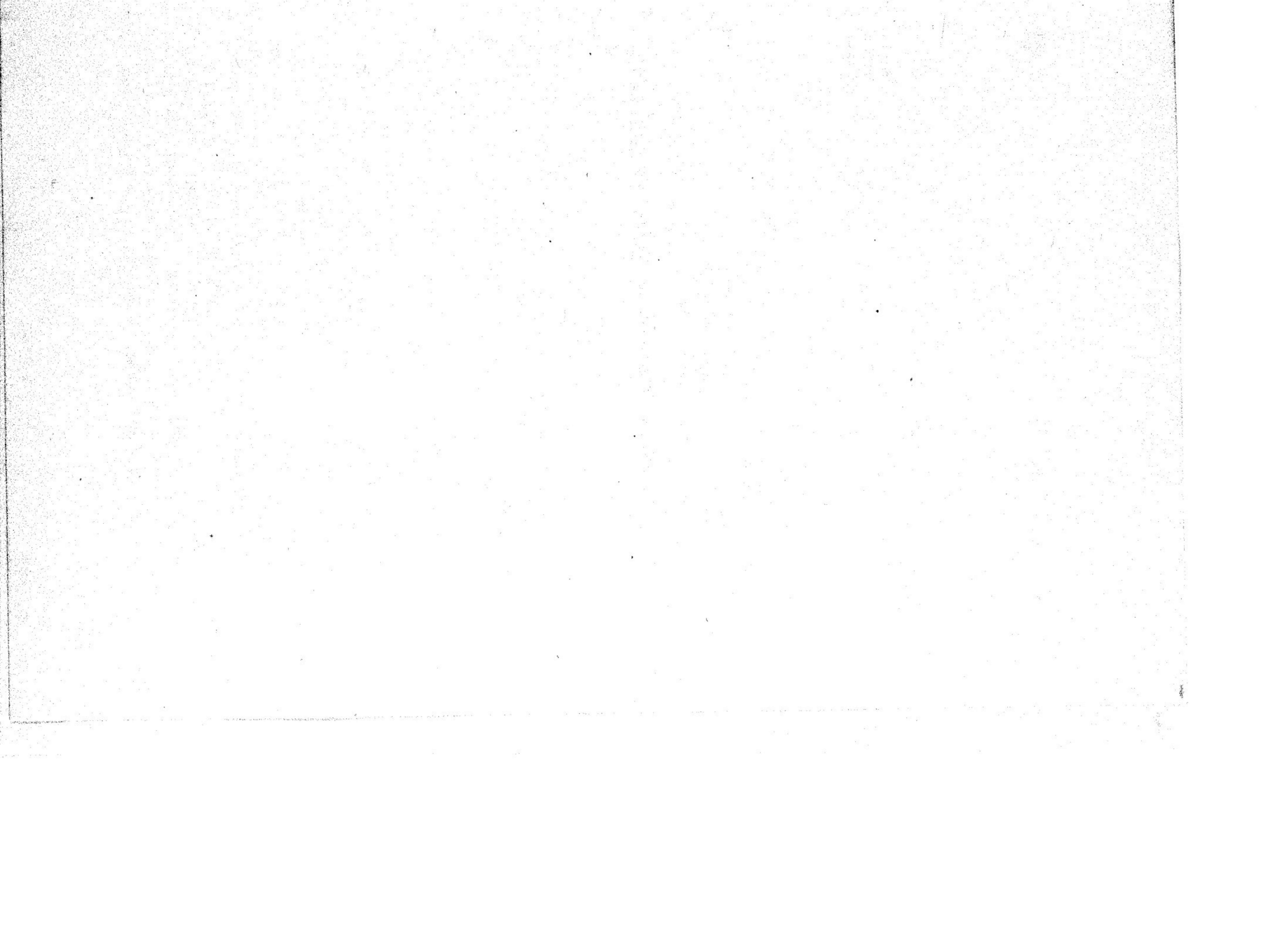
To THE SECRETARY, British Esperanto Association, 133,
High Holborn, W.C.

I enclose ..... for ..... Annual Subscription(s)
to THE ESPERANTO MONTHLY.

Name .....

**PLEASE
WRITE
PLAINLY.** Address .....

Date 191

LA INTERNACIA TRINKAJO!

Introduced at Boulogne in 1905, and the official Whisky at Cambridge in 1907, Barcelona in 1909, and Antwerp in 1911. Universally approved.

Price, per Dozen Bottles - 5/-.
To Esperantists only 22sm. 96s.
Single Bottle - - - - 5/-.
CASH WITH ORDER.

BUCHANAN, SCOTT & CO.,
Garthland Street, GLASGOW.

UKRAINA STELO.

Monata, ilustrita, literatura, informa gazeto. Organo de Ukraina Esperantisto.

Jara abono, eksterlande 1 sm. 40 sd.

Sendu tuj abonuagon al—
Administrojo: M. Nedilskyj, Kolomea. Gimnazio, Aŭstrio, Galicie.

Subtenu la unuan propagandilon inter Ukrainoj!
SPECIMENO NUR KONTRAÜ RESPONDKUPONO.

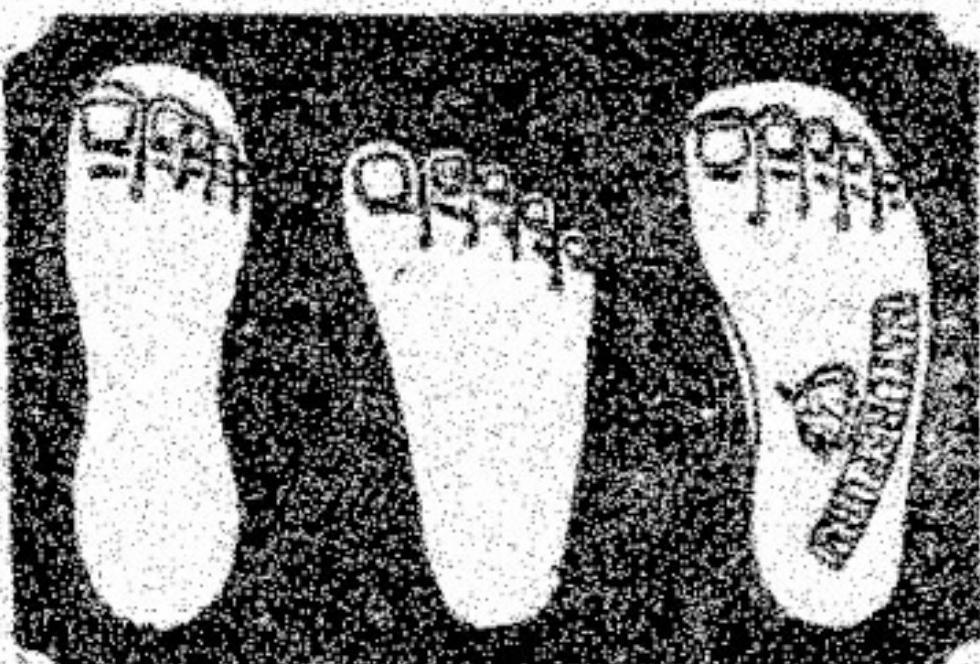
ESPERANTA MĀSINSKRIBADO

(Kun supersignoj). Ankaŭ

ANGLA MĀSINSKRIBADO.

Je tre moderaj prezoj.

CHAS. J. PRIESTLEY, 17, Marshall St., Sherwood,
Nottingham.

Botoj, Suoj, Sandaloj,
Pantofloj, Kaŭčukaj
Suoj, Štrumpoj. Ĉiuj
ekskluzive laŭ la tipo
'Naturformo.'

HOLDEN FRATOJ,

Katalogo
Senprezo.
3, Harewood Place,
Oxford Street, London, W.

Jus aperis :

**LA NOVA
ESPERANTO-ENGLISH DICTIONARY**

(Vortaro Esperanto-Anglia).

VERKITA DE

EDWARD A. MILLIDGE.

496-paĝa volumo, fortike tole-bindita.

Prezo 5s.; afrankite 5s. 3d.

Če Brita Esperantista Asocio, 138-6, High Holborn, London, W.C.

ACETU ĈE VIAJ SAMIDEANOJ.

High-Class **Pianos** and **Player Pianos** for cash or easy payments. From 8s. monthly.

New Pianos from £14 14s. Od. Secondhand from £4 4s. od. Catalogues post free. Our new player can be fitted to any piano for 20 guineas.

Gramophones, His MASTER'S VOICE, COLUMBIA, RENA, EDISON, PATHÉ, and all others supplied with records at lowest prices for cash or easy monthly payments.

SEND FOR FREE CATALOGUE AND SPECIAL OFFER.

THE LYRIC PIANOFORTE CO.,

20, Church Road, South Hackney, London, N.E.

(6 doors above Homerton Station, N.L.R.).

Proprietor - T. SIMPSON.

THE BIBLE IN ESPERANTO.**OLD TESTAMENT** (Dr. Zamenhof's Translation).

Post Free.

Genezo (Genesis)	...	...	2s. 0d.
Eliro (Exodus)...	...	...	2s. 0d.
Levidoj (Leviticus) ...	...	...	2s. 0d.
La Psalmaro (Psalms) ...	...	...	2s. 6d.
La Scntencoj de Salomono (Proverbs) ...	...	...	1s. 6d.
La Predikanto (Ecclesiastes) ...	...	...	9d.

(Translation of J. H. FRED)

La Kantoj de Salomono (Songs of Solomon) ... 5d.

NEW TESTAMENT, COMPLETE.

From 1s. 6d. to 6s., according to Paper and Binding.

DU FRANCINOJ, patrino kaj filino, akceptus pensione en sian domon, lokatan en ĉarma preskaŭ kampara ejo tamen en urbo Angers mem (80,000 logantoj). Knabinoj aŭ fremdu-linoj, kiuj dezirus veni Francujon por lerni la Francan lingvon, faru proponon kaj prezon.— Skribu S-INOY LEPAGE,
23 Quai Pologne, Angers, Francujo.

C. A. G. BROWNE,
LA ESPERANTO REKLAM- KAJ ANONC-AGENTO
por ĉiu gazeto en ĉiu lando. Aferoj grandaj
kaj malgrandaj.

Sola Adreso: LONDON, W.C.
20, WELLINGTON STREET, STRAND.

LA ORIGINALA FIRMO.

STARIGITA 1728.

KAKKAO**PURA**

300

Oraj Medaloj, k.t.p.**de FRY**

Fabrikistoj laŭ sigelita patento de privilegio al L.M.M. la Reĝo, S.M.M. la Reĝino, S.P.M. la Reĝino Alexandra, kaj al aliaj ĉefaj Regaj Familioj de Eŭropo.

LA PROFITON DE ĜI TIU LIBRO ONI DEDICO AL PROPGANDO DE ESPERANTO INTER LA BLINDULOI.

JUS APERIS

LA UNUA LIBRO EL SERIO

LA KANTOJ DE SALOMONO
LIBRO EL LA BIBLIO

EL LA HEBREA LINGVO TRADUKIS

J. H. FRED**B**ELE TRADUKITA
ELE PRESITA
ELE BINDITA20sd.
Afrankite
Tutmonde.EKSTERLANDE,
2 RESPONDKUPONOJ
INTERNACIAJ

CE LA TRADUKINTO,

14a, BRISTO PLACE, EDINBURGH (Skotlando).

**International Language.
Past, Present and Future.**

By the late W. J. CLARK, M.A., PH. D., B. ES. L.

Second Edition, with Preface and Appendix by
H. BOLINGBROKE MUDIE and B. E. LONG, B.A.

PRICE 1/-

POST FREE 1/3.

FULL OF FACTS AND ARGUMENT.

La plej malkara gazeto esperantista!

LA KULTURO Progresema gazeto de laboristaj esperantistoj
en Aŭstrio.

Aperas regule zoar de ĉiu monato kaj havas ĉiam interesan enhavon. La jara abonpago 84 5d. (K2-, Fr. 2-, Mz-); duonjare duone. Specimeno kontraŭ respondkupono. Postulu provanumeron! Aboni!

La DUA Jarkolekto jus komencas!

Adresu: "LA KULTURO," Praha II., Hybernska
7 (Laborista domo), Bohemio-Aŭstrio.**THE ESPERANTO TEACHER.**

BY HELEN FRYEE.

New and Enlarged Edition.

52 pages of new matter, consisting of English-Esperanto vocabulary and prose readings.

Same price as before: 6d. net, 7½d. post free.

ESPERANTO STATIONERY.

Note Paper and Envelopes, extra quality Cream-laid, stamped with Green Star and words "Lingvo Internacia Esperanto."

5 Quires Note Paper, in packets 100 Envelopes, in boxes 2s. 6d.

POSTAGE INLAND 3d. EXTRA.

N.B.—Orders cannot be sent abroad owing to prohibitive postage.

PROPAGANDA SIMPLIFIED

Use the B.E.A. Post Card containing 40 facts about Esperanto. Neatly printed. Good card. Plenty of writing space. Price 1d. per packet of 25. Post free 2d. (N.B.—Owing to Post Office Regulations, these packets cannot be sent abroad except at exorbitant postage rates).

Sold by THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION

(Incorporated)

133, HIGH HOLBORN, LONDON.

"LA ONDO DE ESPERANTO"

MONATA ILUSTRATA REVUE

(fondita en la jaro 1909)!

La abonantoj de la j. 1912 jam ricevis senpage romanon de A. Tolstoij, "Prince Serebrjanij," kies prezo por ne-abonintoj estas Sm. 1.50 afr. Nun ĉiu abonanto de la j. 1913 — krom 12 n-roj de l'gazeto — senpage ricevos donacę belan Esper libron:

"ORIENTA ALMANAKO"

el la lingvoj japania, hina, araba, hindia, sanskrita, persia, armena, kartvelia, k.t.p., k.t.p.

"La Ondo" aperas akurate la 1-an daton, novstile. Ĉiu n-ro havas 16—24 pag. Format 17 x 26. Bela kovrilo.

Literaturaj konkursoj kun premioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletrisko originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bibliografio. Amuza fako (kun premioj). Anekdotaro. Korespondo tutmonda. (Pošt. ilustr.).

Anonce en "Koresp. Fako"—3 respondkuponoj.

La abonpagon (2 rubl.=2. 120 sm.) eni sende al librejo "Esperanto" (Moskvo, Tverskaja, 26, Rusland) aŭ al aliaj Esper. librejoj—postmanlate, respondkupone, papermoje, per bankĉekoj, aŭ per transpag. de kisp. ĉebanko.

Oni abonus ĉe Brit. Esp. As., 133-136, High Holborn, London, W.C.

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL° IX. N-RO 97.

JANUARO, 1913.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—En Granda Britujo, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4, M.3; laŭ internacia mono, Sm. 1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poštmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permisas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, W.C.—Privataj anoncoj pri Esperantistaj naskiĝoj kaj edziĝoj estas enpresataj po 2 ŝilingoj por kvar linioj.

ENHAZO.

Pago

From the Esperanto Watch Tower	1
Chronicle:—Coming Events.—Esperanto at Oxford.	
—Esperantaj Diservoj. —Nekrologo: John Harrison. —Lecture List.—Second Australian Esperanto Congress	2
The New Year. H. BOLINGBROKE MUDIE	7
The Sokol Festival at Prague. HARRISON HILL	7
Redakcia Korespondado	9
La Kimra Karaktero. R. PRYŠ GRIFFITHS	10
Feliĉo. BR. KUHL	12
Miksajo. Song by JOHN TAYLOR	13
Esperantista Universitato en Francujo	14
La Universitatoj kaj la Paco. W. W. MANN	14
Libraro kaj Gazetaro	15
Esperanto Progress Abroad:—Holland.—Germany.	
—Dutch East Indies	16
Secretarial Notes	17
English as the International Language	18
A Message from Abdul Baha	18
Esperanto in Practice	19
B.E.A. Delegate Councillors	19
B.E.A. New Members, New Fellows, Examinations, F.K.I., etc.	20

From the Esperanto Watch Tower.

"Fac's are chiel that winna ding."

Oxford and Esperanto.—It is significant of the steadily increasing appreciation of Esperanto in intellectual circles that the Oxford Committee for Promoting International Understanding and Friendship has recently sent out to foreign universities a resolution expressive of the Committee's fraternal greetings and their desire to encourage friendly intercourse between universities the world over, in a circular drawn up in English, Latin, and *Esperanto*. As there are large numbers of Esperantists among students in foreign universities, the circular should help in a very practical way the promotion of the pacific objects of the Committee.

In Brazilian Schools.—We learn from the *Brazilian Esperantisto* that the Government of the State of Sergipe has just put into force a new regulation in connection with the public education department, passed recently by the House of Deputies, by which permission is given for the teaching of Esperanto in the Normal School and the Sergipense Athenaeum by State-paid professors.

Chambers of Commerce Please Note.—Mr. D. E. Parrish, Official International Representative of the Californian Chambers of Commerce, during the present year has toured through 22 different countries in Europe and Africa, in each of which he has delivered lectures on California as the land for emigrants, using no other language but Esperanto. It is interesting to hear that not only has he reaped considerable pleasure from this unique experience, but Esperanto has also been the means of bringing him a wife, a well-known *Esperantistino* from Copenhagen! On his return Mr. Parrish will make a propaganda tour of the States, where his

testimony to the utility of Esperanto will certainly win many new friends for the cause.

What About Your Correspondence Department?—A German firm in Dresden (*E. Neumann & Co., Dresden-N., Kaiserstr. 5*) has given the following testimony in appreciation of the language:—"Four years ago we received from London a letter written in an unknown language, together with a very small booklet. The booklet was an Esperanto vocabulary, and after reading the instructions on the cover we began to learn the grammar, and we were thus able to read and reply to the letter with the help of the vocabulary. We now write Esperanto as easily as German. We can, in consequence, correspond with every country in one language, and therefore do not need correspondence clerks for different languages. We therefore advise all industrial and commercial firms to always use Esperanto for foreign business."

Various.—Since September official courses of instruction in Esperanto have been conducted in the commercial schools under the auspices of the Ministry for Commerce at ASTRAKHAN. Some forty pupils are now attending.—At BUDAPEST the new rector of the Faculty of Science is Mr. Jean Kiss, an enthusiastic Esperantist.—At LILLE, in the recent examinations held by the municipal educational authorities, 125 boys and 104 girls from the town schools sat for the "Atesto pri Lernado" (Esperanto Certificate). 112 of the boys and 87 girls passed the examination successfully. Mons. Gerard, inspector of primary schools, was president of the examination jury. *Wake up, Great Britain!*

CHRONICLE.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th.

COMING EVENTS.

LONDONA FEDERACIO, SESA KONFERENCO.

Devizo: "Gis la bela songo de l' homaro..."

Samideanoj!—La 6a Konferenco havos lokon sabaton la 18an de Januaro, 1913, en *Stanley's Masonic Hall, Lavender Hill, Battersea*.

La konferenco mem komenciĝos je la 4a p.t.m. sub la prezido de S-ro G. J. Cox kaj daŭros ĝis la 6a vespere. Ni esperas, ke la membroj de la Londonaj grupoj venos amase por partopreni en la diskutoj.

Post la konferenco okazos koncerto, dum kiu ludos bonega profesia korda kvarteto. Membroj de la grupo en Battersea prezentos tre amuzan komedion kaj aliaj talentuloj kantos, deklamos, k.c.

Mangoj kaj trinkoj estos aĉeteblaj je tre modera prezo dum la vespero, kiu finiĝos per dancado sur unu el la plej perfektaj daneplankoj en Londono.

Oni facile atingos la kunvenejon per tramo, kiu pasas la pordon, aŭ per vagonaro al la tre proksima stacio Clapham Junction.

Ne forgesu, ke nia celo estas unuigi la Londonajn Esperantistojn kaj reveki inter ili la veran spiriton de la Esperantismo. Ni, Londonaj Esperantistoj, nepre devas marŝi en la fronto de nia mondvesta movado; tial amase ĉeestu nian konferencon, por ke ni povu pli forte antaŭenpuŝi la aferon.

Tuj aĉetu do vian biletton, po unu ŝilingo, de via grupsekretario aŭ de la subskribinto.

Por la loka komitato,

L. A. EVANS, (Sek-o),
8, Bolan-street, Battersea.

PRAGUE AND THE PEOPLE OF BOHEMIA.

(Including the National Festival of the Sokol Gymnastic Societies).

Preliminary Notice. (For final particulars see handbills and posters).

In connection with the visit of Prof. AUG. PITLIK, of Prague—particulars of whose lecture tour throughout Europe were given in our last issue—the London Esperanto Club is arranging a public meeting to take place at ESSEX (Large) HALL, Essex-street, Strand, W.C., at 8 p.m., on Thursday, the 23rd January. The lantern lecture will mainly treat of the famous national gymnastic festivals of the "Sokols," on which topic the lecturer has a large number of special slides; but artistically coloured slides of the beauties and attractions of Prague, the capital of Bohemia, will also be shown. A feature of unique interest will be that the lecture will be delivered in Esperanto, but will be accompanied by a running translation into English, to be made by Mr. H. BOLINGBROKE MUDIE, President, B.E.A. The meeting should therefore appeal not only to Esperantists, but also to the general public. At the time of going to press the organisers are endeavouring to obtain the co-operation of the London Sokol Society with the view of arranging for a demonstration of the Sokol gymnastic exercises and methods to take place on this occasion.

Admission Free. Reserved seats, unnumbered, 6d.; reserved and numbered, 1s.; tickets obtainable from the British Esperanto Association, 133-6, High Holborn, W.C.; or from the Hon. Sec., London Esperanto Club—Mr. P. J. Cameron, 31, Cheyne-row, Chelsea, S.W. *Ni bezonas multe da samideanoj, por funkci kiel lokistoj. Helpontoj volu tuj sin proponi al S-ro P. J. Cameron.*

Esperanto Eisteddfod.—The competitions arranged by the Lancashire and Cheshire Federation have met with a good reception on the part of Federation members, 40 entries having been received. The "festo" is to be held in Liverpool at 3 p.m. on Saturday, 25th January, in the Carlton Hall, Eberle-street (off Dale Street, near Town Hall). Tickets 1s. 6d. (including tea, and evening concert and dance). Eisteddfod only, 6d.

During the afternoon musical and elocutionary competitions will be heard, and the adjudications on the literary and artistic tests will be delivered. The crowning of the winning bard will also be an interesting feature.

In the evening the Liverpool Esperanto Dramatic Circle will perform a one-act play, and the usual concert-dance will follow.

The local secretary, S-ro R. Pryš Griffiths, Bod Olwen, Bennison Drive, Grassendale, Liverpool, requests that all group secretaries advise him of the number from their respective groups who intend participating in the festival not later than the 18th January; intimation is also desired of any friends outside the L. and C. Federation who intend to be present. This information is absolutely essential for catering purposes, as accommodation cannot be guaranteed to those without tickets.

Venu grandamase! Lalokagrupo preparas ĝojigan feston, kaj la okazo sendube liveros multajn interesajn faktojn al la ekstra publiko kaj felicon al la ĉeestantoj.—G.R.G.

Esperanto Conversation.—Meetings for practice in conversation—especially intended to assist and encourage beginners—will take place each Saturday afternoon in January, at the National Portrait Gallery, Trafalgar Square. Meet at 2.30 p.m. at the top of the staircase; at closing time (4 p.m.) adjourn for afternoon tea at the Eustace Miles Restaurant. Secretaries and group leaders are requested to urge learners to utilise these opportunities; it is much easier for those who are timid to commence speaking Esperanto in informal groups of twos and threes, than in formal classes; kaj la babilemuloj trovos ŝatindajn okazojn por laŭvola funkciado de la parolorganoj. La organizanto, S-ro C. E. Cowper, petas ke la diversaj samideanoj, kiuj dum la antaŭaj vintroj, trafis plezuron kaj profiton je similaj kunvenoj, instigos lernantojn profiti la okazojn nun proponatajn.

The Midland Federation third Conference will be held in Birmingham on Saturday, 1st February, 1913. The sketch, "S-ro Hercules," will be played by seven members of the local group. Further details from the Hon. Sec., Birmingham Group.

Camden Town.—Rooms at 16, Murray-street, have been placed at the disposal of Esperantists for meetings once a week.

Will those interested kindly write to Mr. J. B. Bell, at above address, with a view to arranging an inaugural meeting to form a Club for studying and speaking Esperanto.

Twickenham.—We are pleased to report that a course of instruction in Esperanto is to be commenced at the Technical Institute here under the auspices of the Middlesex Education Committee. The fee for the course of 12 lessons will be 2s. 6d., and an experienced teacher will be appointed. The opening evening is Wednesday, 15th inst., at 7.30, and we hope that our friends in this neighbourhood will do their best to help those who are moving in this matter by making the class known to all those interested in the International language, and inducing them to join. Names will be enrolled by Mr. F. Welland, local secretary, Twickenham Technical Institute.

Mildmay.—In connection with this group an important propaganda concert will take place on Saturday, January 11th, at 8 o'clock, in Harecourt Hall, St. Paul's-road, Canonbury. Admission free.

A Call to Cornish Esperantists.—I have received a request from Miss A. M. Williams, Alma, Devonport,

near Truro, that I would take the lead in organising a group into which all Esperantists in Cornwall might be incorporated. She herself has a class of 18 adults who are very keen on the subject, and she thinks such an organisation, even if meeting only once a year, would be helpful not only to her class, but to the many isolated Esperantists who reside in the county. For myself, I think the idea is good—and until a proper appointment has been made I will act as secretary for the time. Will every Esperantist in Cornwall therefore please send his or her name and address either to Miss Williams or to me, so that a list may be compiled? If any one knows of an Esperantist who perhaps will not see this appeal, please write to such a one about it.

When such a list is compiled, *samideanoj* visiting the county would be able to fraternise and help the weak ones here, and would also be encouraged themselves if the romantic beauties of the various beauty spots were pointed out by a fellow Esperantist.—F. G. ROWE, *Goonvrea Cottage, St. Agnes, Scorrier.*

ESPERANTO AT OXFORD.

The Oxford Committee for Promoting International Understanding and Friendship, at a recent important meeting, reported in Esperanto on another page, with Dr. Gilbert Murray (Regius Professor of Greek) in the chair, passed a resolution conveying to foreign Universities their fraternal greetings and their desire to encourage and help friendly intercourse between Universities all over the world. It is significant of the growing prestige of the international auxiliary language that the Committee,* which is an eminent and influential body, should be using the distributing power of Esperanto to make its message of goodwill known abroad.

The resolution, which was proposed by Dr. Estlin Carpenter (Principal of Manchester College) and seconded by Dr. Scott Holland (canon of Christ Church and Regius Professor of Divinity), and supported by Mr. Sidney Ball (Fellow and Tutor of St. John's College), runs as follows :—

" THAT this meeting recognises in the international character of University learning, and in freedom of access for students of all races to University teaching, important aids for the promotion of international friendship; and instructs the Honorary Secretary to forward its fraternal greetings to the Universities of foreign countries, and the various Federations of University Students."

This resolution and a covering letter from the hon. secretary, J. Theodore Dodd, M.A., J.P., have been sent out to foreign Universities in English, Latin, and *Esperanto*. As there are large numbers of University students abroad who are keen Esperantists, it should be possible to organise an international correspondence which cannot but help in a most practical way the furtherance of those objects for which the Oxford Committee was established.

We congratulate the Committee on their initiative, which will certainly not only further their own pacific work, but also help considerably in winning from scholars generally that high appreciation for Esperanto which many of their number in all countries, who have taken the slight trouble to give the matter unprejudiced consideration, have already accorded it.

* President: The Lord Bishop of Oxford. Vice-President: Canon Scott Holland (Regius Professor of Divinity); Canon Colson; The Principal of Manchester College; The Principal of Mansfield College; The Principal of Pusey House; Rev. A. J. Carlyle, D. Litt.; Canon Ottley (Regius Professor of Pastoral Theology); Sir William Osler, Bart. (Regius Professor of Medicine). Chairman: Councillor Salter. Hon. Treasurer: H. T. Gillett, M.D., Lond. Hon. Sec.: J. Theodore Dodd, M.A., J.P.

LONDON.

Anerley and Norwood.—The propaganda efforts of Miss Dora Bellamy and Mr. Mudie's lecture here, reported in our last, have borne excellent fruit. The Higher Education Committee of the district (Penge) decided at their meeting on the 16th inst. to start an Esperanto class under their authority at the *Oakfield-road Schools, Anerley*, on Wednesday evenings at 8.30. To begin with, the students will number about 40, among them being members of the Higher Education Committee itself and teachers in Elementary and Private Schools. The fee is 2s. 6d. for the session, and as Mr. M. C. Butler will be the instructor, good attendances and increasing interest may be confidently expected. Under such good auspices we hope that every one in the district, who is in the least degree interested in the international language, will make an effort to support this class by sending in their names immediately to Miss D. Bellamy, 85, *Belvedere-road, Upper Norwood, S.E.* The date of first class is Wednesday, January 8th. *The Norwood News* has promised to publish each month notes on the progress of Esperanto.

Esperantaj Diservoj en Nordlondono.—Dimancon, Dec. 8an, okazis la unua Diservo Esperantista en Harecourt Church, St. Paul's-road, Canonbury (*vidu la "B.E." Dec.*). Pli ol cent personoj ĉeestis, inter kiuj oni rimarkis multajn neesperantistojn, altiritajn kredeble de scivolo, aŭ de la invitoj de esperantistaj amikoj. Elokvantan predikon faris S-ro H. B. Mudie, kiu tiris lecionojn el la alegorio pri la talentoj (Mateo xxv.) La citita ĉapitro estis la dua biblia legajo, kaj S-ro Mudie ĝin legis el presprovaĵo de la tiam ankoraŭ neeldonita Esperanta Novtestamento; ĉi tio do estis kredeble la unua publika uzo farita el la traduko nun en la manoj de ĉiu leganto. Fino G. Cosmetto kantis "Dio, pli apud vin" kun vera religia sento; neniu aŭdinto facile forgesos la solenan impreson faritan de tiu bela kanto de aspirado kaj sindediĉo. S-ro H. C. Philp parolis kelkajn vortojn en Esperanto, por oficiale transdoni al la esperantistaro plej koran bonvenon de la estraro de Harecourt Church.

Londonanoj, kaj vizitantoj al Londono, estas petataj memori, ke la Esperantaj Diservoj okazos akurate je 3.15 en la dua dimanĉo de ĉiu monato, kaj ilin ĉeesti. La Diserva Komitato (18, Leigh-road, Highbury, N.) ĉiam donos pluajn informojn laŭpete.

La predikonto de Jan. 12 estas S-ro E. W. Lowes el Peckham, kaj solon kantos Fino E. Morison.

Jan. 11 (sabate) je 8.0, oni faros senpagan propagandan koncerton en Harecourt Hall (apud la preĝejo), kun la espero veki intereson pri la lingvo en la ĉirkaŭa tujapuda regiono. Oni bonvenos vizitantojn.—*Cestinto.*

Charing Cross.—The meetings of this club are now held in the Reading Room of the B.E.A. (instead of the Eustace Miles Restaurant) every Wednesday, commencing at 3.30 p.m., followed by afternoon tea and conversation at 5 p.m. at a neighbouring restaurant. Members of the B.E.A. and affiliated groups, and foreign or country visitors, will always be welcome. For some people the afternoon is more convenient than the evening, and as this is the only club which meets in the afternoon, it is desirable that it should be generally known. All particulars may be obtained from the president, Mr. C. E. Cowper, or from the hon. sec., Mrs. Trounson, 24, *Onslow-avenue Mansions, Richmond Hill.*

Nord-Londono.—Dum la du pasintaj monatoj, dekseptembrinoj en la "Liddon Memorial School," *Lupton-street, Kentish Town, N.W.*, lernis Esperanton du horojn ĉiu-semajne sub la instruado de Fraŭlino A. E. Martin.

Je la komenco de Dec., ili estis ekzamenataj de Sinjoro M. C. Butler, kiu raportis ke sen escepto ĉiu

knabino faris bonegan progreson, speciale pri la parol-povo. La knabinoj kantis parkere en Esperanto, kaj videble havos grandan entuziasmon por la lingvo, kiun ili lernas, kiel latvolan temon, en la lernohoroj.

Ni atendos kun intereso audi pri la estonta progreso de la Kurso kaj gratulas Fratilinon Martin kaj la kleran lernejestrinon "Sister Lavinia" S.C. pri ilia progresemeco.

Stepney.—The group has added a class for children, which is being taught by Fratilino Dusa Roche at the *Stepney Meeting Hall* on Saturday afternoons, at 4 o'clock. The Rev. Charles Chambers, president of the Stepney group, who is the president of the local Free Church Council this year, illustrated his address on "A Dream of Unity" by the experience of *nia afero* during the 25 years of its history. Propagandism, like a diamond, has many facets.

U.E.A. in London.—The monthly meeting of the London Delegates took place at the London Club on Friday, 6th December, when the Consular Secretary, Mr. H. A. Epstein, read a report of his activities during November, which showed that the U.E.A. is making very satisfactory progress in London. A summary of this report will probably interest *Esperantianoj* and others:

During the month he received 107 and sent away 114 letters; and performed 16 special services (3 Commercial, 2 Tourism, 3 Education, 1 Labour, and 7 Miscellaneous). He succeeded in winning over 5 *Entreprenoj* for the coming year, including Marlborough's (Self-Taught), Star International Trading Association, the London and Emmanuel Clubs, and the I.P.E. the total number of *Entreprenoj* to date having joined the U.E.A. being 17. He also delivered lectures on the U.E.A. before the Wood Green and Mildmay Clubs, and L.C.C. classes at Dalston and Kentish Town, all much appreciated by the listeners.

We are asked to remind the "1912" members that their subscription for 1913 is already due, and can be sent to the *Consular Secretary*, at 134, *High Holborn, W.C.*

Wimbledon.—On Saturday evening, Dec. 14th, the Esperanto Societies of Wimbledon and Kingston were the guests of Mr. and Mrs. Holden at their residence, "Kimberley," Queen's-road, Wimbledon. A large and enthusiastic party sat down to a most hospitable spread of "perfectionary" at tea; and there were a good many present who had tested the international language by travel on the Continent. Their experiences, with that of several who, like their host, are using the language in their business relations with foreigners, gave full interest to the conversation. Later, in the drawing room, the Broadwood Grand, several Esperanto songs, original and translated (among the latter the fine bass song "The Windmill"), recitations and speeches further aided the activities of a busy evening. Supper and thanks to Mrs. and Mr. Holden terminated a memorable gathering.

THE PROVINCES.

Bingley.—As the outcome of a lecture by Mr. Joseph Rhodes, of Keighley, a few weeks ago, a class has been formed here under the leadership of Miss Schofield, secretary of the Shipley group. It meets every Wednesday evening at the Myrtle Park Council School, in a room placed at its disposal by the Education Committee.

Burnley Group "Antaŭen."—A new group with this name has just been founded. Four classes are carried on every week. The office, 2a, *Entwistle-street, Duke Bar*, is open daily.

A concert and dance will take place on the 25th inst. at the "Mechanics Institute." President, Mr. J. Woods; secretary, F. Kernley, 21, *Turnstill-street*.

Cannock.—Rev. A. J. Ashley, an enthusiastic local correspondent, informs us that at a meeting of the *British and Foreign Bible Society*, held here in November, the Vicar of Cannock (Rev. L. J. Price, M.A.), in a

sympathetic speech, called public attention to Esperanto, and made approving allusion to the publication of the Esperanto version of the New Testament. He spoke of Esperanto as the language "which will, we hope, unite the nations of the world." He congratulated the Bible Society on its initiative in publishing the new version.

Cheltenham.—The energetic group here, in new and comfortable quarters—"Orme Chambers," *North-street*, one of the main streets of the town, is confident of doing much good work for our cause during the next few months. A house-warming *festeto* took place on the 12th November, and through the exertions of Mrs. Bailey, Miss Browne, Mr. J. L. Butler, B.A. (the president), was successful and much enjoyed by the *grupanoj* and the many invited guests. *Plej koran bonvenon al negrupanoj, precipe la alilandaj, kiuj vizitos la belan Cheltenham.*

Grimsby.—Two classes for beginners have been started at the Victoria Adult School, one every Sunday morning at 9 and the other every Monday evening at 8. They are free, and all are heartily welcomed. Mr. R. I. Yarworth, 252, *Wellington-street*, is the instructor, to whom enquiries should be addressed.

Lancaster.—This group gave a concert in the Friends' Hall on November 22, before a large and appreciative audience. A feature of the programme was a sketch in Esperanto entitled "Polyglot Café," written by Mr. F. Heywood. A speech on Esperanto by Mr. Baxendall, instrumental pieces, songs and recitations by Misses Baxendall, Draper, Messrs. Haywood, Bagley, Smith, Hayton, and others made up an excellent evening's entertainment.

Letchworth.—Excellent propaganda was effected by the Garden City group in Howard Hall, on the 13th December, by means of a short concert and the performance of the Esperanto-English sketch, "A Norman Conquest." Among those who delighted a large audience with their singing were Messrs. G. Cox, W. S. Westover, and the children of Noel Home. Mr. Cox also gave a short address on Esperanto, and two recitations. The various *rôles* in the sketch, now so well known and popular at Esperanto gatherings, were very well rendered by Mr. C. P. Isaac, Mrs. Goodliffe, Miss Purdour, and Miss L. Goodliffe.

Liverpool.—Encouraged by the recent visit of the "Prezidinto," the Liverpool group are forging ahead. Well-attended meetings testify to the enthusiasm of the members.

The weekly class for learners and the meeting of the more advanced for the discussion of knotty points represent the "home work" of the club, and, useful propaganda work is being done by several members, who have arranged to give papers, etc., on Esperanto at the local Literary Societies.

Past events are "Kongresaj Memorajoj," by Miss Broughton; "Esperanto inter la Blinduloj," by Mr. Sellick; the election of Mr. R. Graham as "Parlementano"; *Societaj Kunvenoj*; and the presentation of "Oni parolas Esperanton tie ĉi" by our Dramatic Society.

Good progress is recorded in connection with arrangements for the Esperantista "Eisteddfod" for January 25, and the editor is busily engaged on the fourth number of *Nia Propra!*—J.G.B.

December 7 will be marked in the annals of the club as a "Green Letter Day," thanks mainly to the energetic efforts of *Nia Propra Drama Societo*, who dramatised and excellently rendered before a large audience "La Porcio da glaciajo," from the *Krestomatio*. Musical and vocal items were contributed by (amongst others) Misses Broughton, Hay, and Jenkin, Messrs. Graham, Griffiths, Oakes, Sellick, jun. As showing

the activity of the *Klubanoj*, we may quote the following out of many instances : Miss Ellis in her private school is teaching Esperanto to 30 pupils every week ; Mr. Bury is teaching 30 members of the St. John's Ambulance Brigade, and Col. J. Kiffin-Taylor, V.D., M.P., is acquiring the language under the able instruction of Mr. E. J. Brierley.

Oxford.—With the object of forming an Esperanto group here a meeting was held on the 16th November in the rooms of Prof. C. H. Beebe, Jesus College. It is expected that the group will start with some ten members. Will others wishing to join kindly communicate with Mr. Beebe as above ?

Padiham.—An elementary course was commenced in November at the *Temperance Hotel*, thirty-two students being enrolled. The class is in connection with the Burnley Society, and under the instruction of Mr. A. Sutcliffe.

Plymouth (Tri Urboj).—On Sunday, December 15, Divine Service was held in Esperanto at the Meeting House of the Society of Friends. About 70 were present, but many were prevented from coming by the very heavy rain. Mr. Harris read the lesson, using a copy of the just issued Esperanto translation of the New Testament, and Mr. G. C. Law addressed the meeting, pointing out the connection between Christianity and Esperantism in its symbol—the star of Hope. The service made a great impression, and many expressed the desire for such a service every Sunday. Good reports appeared in the local papers.

Portsmouth.—Progress during past month very satisfactory. Attendances good, especially in the two instruction classes now running. A concert on the 4th November and lantern lecture on the 18th by Mr. E. B. Johnson were very successful, and fully reported in *Portsmouth Evening News* and *Hampshire Post*. A controversy on Esperanto has been raging in the correspondence columns of *Chat*, Portsmouth's *Truth*—very beneficial to the propaganda.

Ni multe bedaŭras, ke la nomo raportita en la nekrologo sur pago 225a en la Decembra numero estis erare presita. Gi devis esti ne S-ro Ward, sed S-ro A. H. Mare. Legantoj volu tion korekti en sia kolekto.

SCOTLAND.

Edinburgh.—On November 20 Mr. Robbie read a paper to the Edinburgh group on Mr. Norman Angell's book, *The Great Illusion*, in which he sought to controvert some of the conclusions of that famous book. "Brila Parizo" was the theme of papers read at the following meeting of the group by Messrs. Dishart, Marshall, and Whitehead.—December 4 was a ladies' night, on which there was a debate—"El kio ni povas eltiri la plej multon da plezuro-arto, Muziko aŭ Poezio." After interesting speeches by Mrs. Wilson, Miss M. J. White, and Mrs. Mears, the members voted, music receiving the greatest number of votes. In the course of her speech Miss White read a postcard which she had received from Dr. Zamenhof, in which Dr. Zamenhof stated that at one time he most favoured poetry, but latterly his inclination lay towards music.—On December 11 Mr. Pringle gave to a mixed audience an interesting limelight lecture in English on foreign towns which he had visited, and on December 18 a public entertainment was given by the society in the hall of Bruntsfield School, when, after an enjoyable concert, the farce, "Angla Lingvo sen Profesoro," was performed. Many new Esperantists were present, and appeared to enjoy the farce as much as the Esperantists.—On Sunday, December 15, a special thanksgiving service was held for the publication of the New Testament. Mr. Page gave an address from the text, Luke ii., 10, "Bonan sciigon de granda ĝojo al la tuta popolo." A collection was taken on behalf of the funds

of the National Bible Society of Scotland. This was the 21st of the series of Esperanto services in Esperanto held in Edinburgh, and great satisfaction was felt in being able to have the New Testament in the hands of all those taking part in the service.

Glasgow.—The Glasgow group with their friends had a very pleasant and successful whist and musical evening on the 25th of November, tastefully arranged by F-inoj L. M. Allan and J. R. J. Watson. On the 2nd of December S-ro David Kennedy, M.A., who was present at the 8th Esperanto Congress at Cracow, delighted the members with his story of the journey there and back. He expressed the very great pleasure he found in being able to converse with so many people of different nationalities by means of Esperanto. On the 9th of December, we had S-ro L. J. Caw, of the Edinburgh group, who gave us "Potted Wisdom from the Ekzercaro," which created much merriment. During January we shall have some interesting evenings, particularly the evening of the 22nd, when we visit the Edinburgh Society and converse with the wise men of the East.

NEKROLOGO.

JOHN HARRISON, la pioniro de Esperanto en Leamington Spa kaj unu el la unuaj anglaj Esperantistoj, naskigis en Northumberland, sed venis al Leamington en la jaro 1885 por fariĝi instruisto kaj nur du tagojn antaŭ sia morto je la 17a de Nov-o, 1912, li plenumis siajn kutimajn devojn en la lernejo. Lia influo super la knaboj kiujn li instruis estis ĉiam bona, la tutan karakteron de la kvartalo li plibonigis ĝis alta grado, kaj lia morto estos vera perdo por la urbo. Li estis nur 46-jara kaj lasis vidvinon kaj kvin junajn infanojn.

Baldaŭ post la apero de la unua angla lernolibro li instruis Esperanton senpage en la Tehnika Lernejo, precipe al instruistoj, sed tiu ĉi kurso ne daŭris longan tempon, malgraŭ tio, ke ĝi sukcesis bone en la komenco. Tamen en 1907 la Edukada Komitato decidis starigi kurson kaj li denove fariĝis la instruisto, daŭrigante la kurson ĝis 1911. En 1910 oni fondis grupon, kaj li, la unua sekretario, tenadis tiun oficon ĝis sia morto.

Kvankam li povis ĉeesti nenian Kongreson, li havis tamen la veran spiriton de Esperantismo. Ne malmulte li korespondadis kun alilanduloj kaj la ideo de frateco ĉiam allogis lin. Malmulte konata de la Esperantistaro, li modeste kaj senfanfarone faris kion li povis por helpi la aferon. Al la grupo en Leamington lia morto estos neriparebla perdo, sed espereble la semoj, kiujn li semis, ne perdigos.—F.W.H.

LECTURE LIST.

Hastings.—December 13, in the Council Chamber, Town Hall, before a large and interested audience, Mr. H. BOLINGBROKE MUDIE gave an account of the history and progress of Esperanto, and described an Esperanto holiday in the Balkans, illustrated by lantern slides. Other speakers were Mr. A. J. Adams (on the advantages of Esperanto to the blind), Col. Robinson, of Eastbourne (a lesson in Esperanto), Master Freddy Geary, a ten-year-old St. Leonards boy (speaking in Esperanto), Mr. J. P. Nix (in Esperanto), and Mr. J. J. Boutwood, J.P. Miss Morison, a blind vocalist, sang. The Mayor (Alderman G. Hutchings, J.P.) presided, supported by Councillor Clement Hill (the Deputy-Mayor). Much Esperanto literature was exhibited. Detailed report in *Hastings and St. Leonards Observer*, and *Hastings Argus*.

Hounslow and Isleworth.—November 20, at Worton Court, on the invitation of Mr. H. Heldmann, J.P., C.C., Mr. H. BOLINGBROKE MUDIE addressed an influential and representative gathering of the locality on the advantages and practicability of Esperanto. Among those present were Revs. J. H. Champion McGill and G. B. Gordon Stokes, Messrs. W. G. Lobjoit, J.P., C.C.,

W. A. Davies, J.P., T. Moore Keys, and W. T. Kenwood, and other schoolmasters. Full report in *Middlesex Chronicle*.

Leicester.—November 25, Mr. W. CAREY FREEMAN, before the members of the I.O.G.T. in the Bond-street Schoolroom, on the urgent necessity for an International Language. Report in *Leicester Pioneer*.

Longton, Staffs.—Before the Wesley Guild of the Stafford-street Wesleyan Church, an address on Esperanto was given by Rev. R. E. FAIRBAIRN on Tuesday, December 10. About thirty were present, all of whom were interested, and at the close of the meeting several sought advice as to how to commence learning.

Manchester.—November 23, Saturday afternoon, at the Manchester Grammar School, Mr. H. BOLINGBROKE MUDIE on "Esperanto and what It will do for you." Mr. Rhodes Marriott, president of the local society, was in the chair. The lecture and the many beautiful lantern slides shown were much appreciated by a large audience. In the discussion that followed Mr. W. J. Lewis, and Mr. J. Rhodes, of Keighley, also took part. Full report in *Manchester City News*.

Mexboro'.—November 23, before the Wesley Guild, Mr. J. E. JONES gave a paper on Esperanto, especially in reference to the Congress in Cracow. Photographs of the Congress and places visited were shown by means of a mirroscope operated by Mr. W. H. Carter. Post-cards and magazines from all parts of the world were also shown. Reported in *Mexboro' and Swinton Times*.

Sheffield.—December 4, Mr. JOHN MERCHANT, before an interested audience at the Unionist Reading Rooms, on "Should English Politicians learn Esperanto?" A discussion followed.

Sutton.—December 12, before the Y.M.C.A., Mr. H. BOLINGBROKE MUDIE delivered a most interesting lecture, "An Esperantist's Holiday in the Balkans," illustrated with lantern slides.

The West End, Chobham.—December 16, Dr. J. POLLON on "Tongues of Fire"; a most successful lecture, many converts.

Second Australian Congress.

A Gratifying Success.

On Tuesday, 22nd October, the successful second Congress of the Australian Esperantists was unofficially opened at Melbourne by an international costume ball in the fine hall of the Deutscher Turnverein. The renewal of the acquaintances made at last year's congress and the making of fresh acquaintances—all of course in the *kara lingvo*—made the ball one of the most successful gatherings of the Congress.

On the following day the Lord Mayor of Melbourne (Councillor T. J. Davey) received the *Kongresanoj* in the Town Hall, when the *salutaj paroladoj* of the various representatives were made, Dr. W. T. Kendall (President of the Congress), the Rev. Geo. Aldridge (New Zealand), Mr. J. H. Cadell (Queensland), the Rev. W. D. Kennedy (New South Wales), Mr. J. Steele (Tasmania), Mr. J. Lyall (South Australia), and Mr. J. Skurrie (Western Australia) being the speakers. At the conclusion, his Lordship was a little startled by the singing of "Car li estas bonegulo," until he found something familiar in the tune, which incident was duly reported in the daily papers.

In the evening of the same day a "ridnokto" was on the programme, humorous items being contributed by the visitors. A burlesque melodrama, "Dum ŝi vivas, aŭ Dufoje Mortigita," full of the traditional murders, love scenes, suicides, reconciliations, and catastrophes, was presented by Melbourne *samideanoj*. The piece was the joint work of Messrs. J. G. Pyke and A. L. Sullivan, and went off very well.

On Thursday, 24th October, the Congress met to

discuss various matters concerning the movement in Australia. Papers were read by Miss E. Alleyne Sinnott on "The Formation of an Australian Esperanto Association," Miss Tilly Aston, "Esperanto and Education," and Dr. W. Lamb, "La Utileco de Esperanto," and active discussion took place on these subjects and the advisability of publishing an Australian Esperanto journal. In the afternoon Mr. J. Booth, M.C.E., one of the earliest Esperantists in Australia, gave an interesting and instructive lecture on the phonetics of the language. The Congress defined a commission of leading *samideanoj* to consider the establishment of an Australian Association or Federation and the publication of a journal.

The large Masonic Hall was full on the Thursday evening, when a propaganda meeting was held. The Minister for Public Instruction (Mr. A. A. Billson) delivered a good address in favour of Esperanto, and William Morrison's comedy, "A Norman Conquest," was presented by Mr. W. J. Drummond, Mrs. R. Goodyear, Miss Hilda Dinneen, and Miss Maud Helm. The performance was excellent in every way—perhaps the best of any during the Congress, and the audience of *skeptikuloj* went their way convinced.

A seaside picnic occupied the following day, and in the evening an Esperanto concert was held. The chief item was "Kara Panjo," translated by "Gego," a well-known Melbourne *samideano*. This comedy was well received.

Henley river fête, one of the events of the year in Melbourne, was the attraction for Saturday, 26th October, and in the evening the *Kongresanoj* had tea together. Enthusiastic speeches were delivered, toasts proposed, and invitations made, all in Esperanto, and the last meeting of the Congress broke up, it having been decided that the "Third" should be held in Sydney, New South Wales, in 1913.

On Sunday afternoon the old Cathedral of St. James was filled with Esperantists and their friends, when the Rev. W. D. Kennedy conducted a service entirely in Esperanto, according to the Anglican Prayer Book. The choir had been specially trained, and the singing was impressive and beautiful. The sermon was from the text "Amata, se Dio tiel amis vin, tiel vi devus ami unu la alian," and brought into prominence the higher and idealist side of our movement. The whole service was a fitting conclusion to the Congress. In the Australian Church the Rev. Dr. Strong preached in English on "Language," dealing with its unifying or separating influences, and referring especially to Esperanto.

While the number of *eminentuloj* who publicly took part was less than at the previous Congress, and the attention given in the press was not very great, the number of visitors was considerably larger than last year, every state and New Zealand being represented by active and enthusiastic *samideanoj*. There was evident, too, in all the gatherings a feeling of friendship that did a great deal that successful organisation and brilliant publicity could not do. *La Dua* will be remembered for its many happy hours of quiet enjoyment. The chief officers were:—President, Dr. W. T. Kendall; vice-president, Mr. Gerald Whiteford; treasurer, Mrs. E. Tilletson; secretaries, Mr. W. J. Drummond, Mr. Maurice Hyde (until his departure for the Federal capital), and Mr. A. H. Johnson.

* * * * *

Gis revido en Sydney!

Naskigo.—Al Gesinjoroj W. MacCarthy Mann, la 14an de Decembro, 1912, bela sana filinetto, nepre estonta Esperantistino fervora! La gepatroj uzas ĉi tiun ĝojigan okazon por deziri al ĉiuj amikoj koran saluton Novjaran, kaj deziras al ĉiuj Esperantistoj geedzoj tiun saman feliĉan sorton, kiu trafis ilin mem.

The New Year.

DEAR FRIENDS,

Greeting ! The Esperanto movement has just celebrated its 25th Christmas, and a quarter of a century ago the world probably made a New Year's gift to the "Kara Majstro" in the form of the first list of adherents to his new language. He has himself told us the excitement and gratification which the arrival of each new friend produced, and we in our own smaller sphere can fully appreciate it. I remember, for example, the excitement caused by the first order for an O'Connor's textbook. Then, again, we can all of us remember the fascination of the first attempt to converse in the new language ; and, better still, the first time we were able to think in it without the laborious process of first translating our thoughts from the mother tongue. And when we begin to think in a language that language lives, becomes an integral part of our being, something not here to-day and gone to-morrow.

The thought came to me in the Geneva Congress, when the flower of our army was excursioning on the Lake of Geneva, what a terrible blow it would be to the movement if all those fervent spirits should disappear into the depths of the lake ; but to-day our movement is so strong that no individual, or no group of individuals is indispensable to it. It is founded upon a rock, upon the affection and appreciation of the many thousands using it in their daily life.

In November, 1903, a few of the most optimistic of us took our courage in our hands, and the modest *Esperantist* was published, and in order to secure it an official blessing, we got our good friend, W. T. Stead, to write us an introductory article, and he then enunciated the Esperantist's Declaration of Faith, which is certainly as adequate to-day as it was then. On referring to page 2 of *The Esperantist*, we find the following, which, for the benefit of those who have not got the increasingly rare copies of this first publication, we repeat *in extenso* :—

"We are Esperantists because we have hope and confidence in the progress of the human race.

We are Esperantists because we believe that in the constantly increasing facility of international communication the adoption of a key language is inevitable and absolutely necessary.

We are Esperantists because the adoption of Esperanto will enable men and women of every nation to share with all others the best contributions which each has been able to make to the thoughts and knowledge of the world.

We are Esperantists because there are solid business advantages in the adoption of a medium

which will enable business men to describe, to push, and to sell their goods in every land without having to rely on the services of translators.

And, finally, we are Esperantists because without some such key language we never could give practical expression to or attain to a full realisation of the sublime truth of the universal brotherhood of all nations that dwell upon the earth."

W. T. Stead has been taken from us with many others with whom we could ill afford to part, but the memory of their devotion serves to encourage us to keep the lamp burning.

Let us enter into the New Year with renewed fervour. Knowing the excellencies of Esperanto, let us not be selfish and try to keep the information to ourselves.

I think this is the opportunity which should be used for calling attention to the relatively small membership of our Association. Esperanto is an important factor to-day in the world, and should not be represented by a national society in this important country having only some 1,200 members. I am doing my best to enrol new friends, and I want every one of you to do the same, so that when the next New Year comes upon us it may find us better equipped in point of numbers.

With every good wish for your and our prosperity,

I have the honour to be
YOUR PRESIDENT.

P.S.—An idea for the New Year : Let every Esperantist parent write to his child's headmaster suggesting an address to the school and the putting up of prizes if the subject of Esperanto can be set as a holiday task next vacation.

The Sokol Festival at Prague.

Impressions of an Eye Witness.

By HARRISON HILL.

In view of the approaching lecture on the above subject by Professor Aug. Pitlik, of Prague, I have been invited to give a brief impression of the wonderful National Festival of the Slav Sokol Societies at which I had the privilege of being present as a guest of the Royal City of Prague in June—July last.

What I saw was well worth the journey I took across Europe — and the reader may see it for the trouble of going to Essex Hall, Essex-street, Strand, on the evening of January 23rd.

Prague itself is one of the four most beautiful cities in the world, famous in history, glorious for its love of Art and Music :—"Golden Prague," of which Goethe said "Prague is the most precious pearl in the diadem of cities."

On the vast plain of Letna, just outside the city, a great gathering of 100,000 people assembled to witness the massed drill of 12,000 men drawn from every nation of the Slav race, the most impressive and significant sight which that audience had ever looked upon.

These 12,000 athletes had come from every part of the world — some from London, many from Paris, hundreds from the United States.

Through two great gateways they marched upon the plain, 6,000 from each end, and met in the centre, where they "extended" at arm's length from each other, and stood ready.

Silently they stood, until at the sound of a trumpet every man fixed his eyes upon two men who, high up above the Mayoral Tribune, one at either end, set the pattern, going through the whole five exercises to the music of an orchestra of 120 picked musicians. And what music it was! Slav in character, the soul of the race speaking through the music. Those famous melodies shall be played for you on the 23rd.

A pause — the sound of a trumpet, and the 12,000 men began their exercises, moving to the music with a rhythmical sway which sent a strange thrill through that vast audience. We felt instinctively that a new nation and company of nations had arrived — and we know now that many of those brave Bulgarians whom we saw that day will be absent when the sound of the trumpet calls across the Plain of Letna to the next gathering of the Slav Sokols.

The men marched off the plain amid cheers and cries of "Na zdar!" and the 6,000 women marched on — for it is a brotherhood and sisterhood, democratic in character, having as its object the physical, moral, and educational uplifting of the race.

How gracefully they moved, and what a swift change of colour swept over the plain as the blue and white of their simple costumes gave place to the red of their little caps! Red, white, blue, in rapid alternation, as they swayed and bent this way and that. A marvel of grace, elegance, and beauty of movement.

Here in England I sit at the piano and play through those stirring and inspiring melodies, and I see again that wonderful scene. But two other occasions during that memorable week remain to describe — the march of all these thousands of men and women, and the other thousands for whom there was not sufficient space for them to join in the exercises, but who came from their distant homes, simply to look on. Through the streets of Prague, through the cheering crowds, they came on to the Old Town Hall Square — where, in presence of the Mayor and the dignitaries of the City, with all their guests, the banners of countries and the

standards of districts and towns with strange names, borne proudly before the representatives of these places. Then the silence of thousands. The voice of the Mayor of Prague as he welcomed these sons and daughters of the Slav race. Then the shout of "Na zdar! Na zdar!" and finally the sound of the National Hymn of the whole Slav race. It was the soul of a people that spoke through anthem. The other scene is upon a square by the banks of the River Vlatva, where the same peoples gathered before the statue of their great historian Palacky, unveiled that morning of the first day in July. I listened to the oration of the speaker as he paid the tribute of his race to the historian who had given them back their national history, but I understood not a word, for it was the Czech language that the orator spoke. Yet I greatly wished to know what had been said. The papers next morning gave me no clue, for they too were in the Czech language. So I spoke to my untiring friend, the private secretary of the Mayor of Prague. He spoke to another unwearied friend who understood a magic language, the language of hope, our dear Esperanto! And soon I had the whole speech clear before my eyes, and read it all easily and gratefully. The keynote of it was liberty — liberty for that great race to march forward with all the brother races of the world, shoulder to shoulder for the peace, happiness, and progress of mankind.

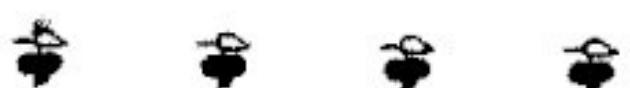
Of the kindness and hospitality shown to me and to all other guests of the Royal City I, with them, retain the most grateful and imperishable memories. The warmth of the reception accorded to me by the Esperantists of Bohemia I can never forget. On the Plain of Letna itself I visited the *Esperanto Oficejo* in company with the Secretary to the British Consul in Prague. Though he had heard of Esperanto, he had not until then realised its actuality, nor arrived at its inner ideal. But here were both, illustrated, for he saw his English friend surrounded by an eager group of friends from various countries, all speaking one common, neutral language. In the *Esperanto Oficejo* in the Vodičkova Ulice I found a group of students at work under the guidance of our comrade, Edward Kühnl. One of these, a young lady, came forward to offer me a gift of roses, and told me that she was one of the ladies whose exercises I had witnessed on the Plain of Letna.

How I met big, kind Alfred Borousky just at the moment when I needed a friend to guide me to the Ul. Fleku — how I met Stribsky, of Kladnov, when, no English-speaking friend being near, I wanted someone to translate my wants to the shopkeepers — of all the kindly

greetings that waited me when I arrived in my room at the Golden Angel Hotel, of the music, and the songs, and the books and souvenirs that were bestowed on me, space fails to tell.

But one thing must yet be told, and that is how I came to be in Prague at all. Esperanto had played an unofficial but very helpful part in the arrangements for the civic visit of the Lord Mayor and Deputation of the London Corporation to Prague in the Coronation Year, 1911. It was in recognition of that fact that I was honoured by an invitation to be one of the guests of the Royal City on the occasion of the Sokol Festival. Sir Vezey Strong — as I was told by a high official of Prague — left upon that city and upon the whole Bohemian nation an impression that has never been forgotten. It was the impression of a man profoundly in earnest, a leader of men in all things, civic, national, international, which can help toward the elevation of human character, and the progress and betterment of the whole human race. If those who saw the wonderful solidarity of the Slav race typified upon the Plain of Letna, or shall see the pictures of that great gathering, will see the larger vision, they will realise the significance of the movement of which Sir Vezey Strong is the leader.

It is the movement for World Friendship — and the vision is that — not only of the solidarity of a nation or of a race, but of the whole brotherhood and sisterhood of mankind, exercising themselves in all things great and splendid, noble and beneficent, standing together shoulder to shoulder, marching together to the music of the song of peace.

Redakcia Korespondado.

Mr. C. L. Hinton, of Romford, referring to a request by the Editor in a previous number of the B.E. for references to the auxiliary language by English authors, sends us the following:—"Here is an interesting allusion, for the book in which it occurs was written some eight or nine years ago, when Esperanto must have been in its infancy in England. The book, *The Sorcery Shop*, by Robert Blatchford, deals with a visionary Utopian state in the form of a story, and in Chapter 5 are these sentences: 'Most of them can sing and play, and dance and draw, and carve, and can read and write the universal language, as well as English, before they are in their teens...' and further on: '...Elizabeth Alison Groom, the leading authority on languages, didn't know a word except of English and Esperanto when she was nineteen.'

"The book (published by the Clarion Press, 44, Worship-street, E.C., 6d. and 1s. 6d.) is an interesting forecast of what life might be like when Esperanto is in universal use. Indeed, the above two sentences express the ultimate aim of Esperantists as already an accomplished fact. Ĉu ne?"

* *

ESPERANTO KAJ REKLAMADO.

Pri ĉi tiu temo ni ricevis, de S-ro Harry A. Epstein, konsul-sekretario, U.E.A., por Londono, jenan leteron:—"Rilate al la propono de S-ro Hyams, pri la starigo de specia klopoda semajno, por havigi monon por la reklamado de Esperanto en la ĉiutagaj kaj ĉiusemajnaj gazetoj, mi opinias, ke Esperanto estas tute ne sufiĉe reklamata nuntempe; fakte, mi povas diri ke ĝi ja estas tute *ne* reklamata, kaj konsekvence, malmulte da personoj en Londono kredas, ke ĝi ankoraŭ vivas, ĉar ili ne aŭdas pri ĝi de longa tempo.

"Nu, mi havas du rimedojn por proponi, kaj mi petas, ke ili estu bone konsiderataj kaj diskutataj.

"Jen la unua. Ĉiutage (du- aŭ tri-foje) mi veturas en la 'Underground' vagonaroj (Central London Railway), kaj ĉiufoje, kiam mi estas en la vagonaro, miaj okuloj vagas al ĉiu reklamo en la kupeo. Estas miloj da komercistoj, komizoj, vendistoj, k.t.p., kiuj legas tiujn anoncojn, kaj kompreneble pro tio la anoncoj estas grandvaloraj. Nu, jen metodo por reklami Esperanton! Supoze, ke oni enmetus en ĉiun kupeon reklam-karton kun la vortoj 'LEARN ESPERANTO, the International Language. Text books obtainable at all Booksellers (or Stalls).' Ĉu ĝi ne interesus la veturantoj? Nepre!

"Jen mia dua propono. Alia bona reklama metodo estus, starigi grandegan lun-signon ĉe grava strat-kuniĝo en la 'City,' ekzemple kontraŭ la muroj de Cook's en Ludgate Circus. Tia signo, kun la vortoj 'LEARN ESPERANTO,' havus similan efikon kiel reklamo en la vagonaroj. Multaj miloj da personoj ĝin vidadus ĉiutage.

"Tiamaniere la publiko scios, ke Esperanto estas vivanta lingvo, kaj oni ne tiam aŭdos rimarkojn de ne-Esperantistoj, ke Esperanto jam mortis. Supre, mi aludis al la libristoj, kaj oni diris al mi, ke nuntempe kelkaj libristoj rifuzas porti Esperantajn librojn ĉar ili ne povas vendi ilin, sed se la libristoj scius, ke la Esperantistaro vekis kaj nun bone reklamas sian lingvon, ili rapide ŝangis sian sintenigon kaj konsentus teni Esperantajn Librojn.

"Mi ja scias, ke tia afero bezonas monon, kaj eble multe da mono, sed mi faras miajn proponojn, por ke la afero estu serioze diskutata."

La Kimra Karaktero.*

Originale verkita de R. PRYŠ GRIFFITHS.

Kvankam ekzistas instinkta diferenco inter la diversaj nacioj, la karakterizaj ecoj de ĉiu nacio dependas plejparte de ĝia historio. Nacio kiu estas la plej potenca, montras en siaj membroj sendependecoj kaj memfidon, kaj nacio kiu estas subpremata montras en siaj membroj, dependan kaj sklavan spiriton.

Kiam nacio posedas jam longatempe la liberecon, ĝi montras kuraĝan, sendependan, kaj memestiman spiriton : sed post jarcentoj da subpremado, la timema kaj evitema spirito egale evidentigas.

Kiam la Romanoj eniris ĉi tiun landon la unuan fojon, niaj prapatroj montris kuraĝan kaj sendependan spiriton, kaj bataladis kontraŭ Julio Cezaro kiel fortuguloj : sed post jarcentoj da supremado sub la Romana regado, la kuraĝaj kaj sendependaj trajtoj foriĝis. Kaj tiu nacio, kiu tiel kuraĝe batalis kontraŭ la potenca Roma Imperio, sub la estrado de unu el la ĉefaj generaloj el ĉiuj tempoj, ne povis kontraŭstari la barbarajn armeojn de la Piktoj kaj la Skotoj, kaj petegis siajn malnovajn venkintojn reveni por ilin regi, kaj protekti ilin kontraŭ la barbaruloj, kontraŭ kiuj ili ne povis eltenadi.

Kiam la Saksoj envenis ĉi tiun insulon, ili venkis la pli grandan parton de la lando en mallonga tempo, kaj se la Kimroj tiutempe posedus la saman kuraĝon kaj militemecon, kiel iliaj prapatroj kiam tiuj ĉi kontraŭbatalis la Romanojn, kredeble ili povus venki la Saksojn.

La Romanoj ne tute venkis la loĝantojn de la tiama Kimrujo, Kornualo, kaj Nord-Anglujo : sekve la popoloj de ĉi tiuj partoj kuraĝe batalis la Saksojn dum jarcentoj post kiam iliaj parencoj en la ceteraj partoj de Anglujo kurbiĝis kaj kontentiĝis sub la jugo de siaj premantoj.

La Saksoj submetiĝis al la Normandoj dum jarcentoj, sed ĉar la Normandoj estis kompare malmultenombraj, ambaŭ nacioj grade intermiksiĝis, kaj de tiu tempo ĝis nun la Saksoj estas sendependa kaj potenca nacio. La rezultato de tio estas klare videbla en iliaj nuntempaj trajtoj kaj karaktero. Ili estas kuraĝaj kaj malkaſemaj, kaj emas malestimis alilandulojn kaj altrudas sian superecon, kie ajn ili estas.

Ĝis la unuigo, la Skotoj konservis sian sendependecon tiel same, kiel la Angloj ; sekve ili similas la Anglojn laŭ sia karaktero.

Pri Irlandanoj, oni povas diri, ke ili neniam vere sin submetis, kaj ke la batalema spirito restas forte enradikita en ilia karaktero ĝis nun : sekve, ili havas inter siaj malvirtoj almenaŭ unu

virtoton — ili estas ne-timemaj homoj, kaj estas pretaj kunlabori por levi siajn samlandanojn naturmaniere.

Tra la jarcentoj inter la enveno de la Saksoj kaj Eduardo la Unua, la Kimroj montris tiom da kuraĝo, kiom ĉiu alia nacio, kaj konservis sian sendependecon, ne nur kontraŭ la Saksoj, sed ankaŭ kontraŭ la Normandoj.

La Saksoj estis venkataj de la Normandoj, sed la Normandoj kaj la Saksoj kune ne sukcesis venki la Kimrojn ĝis post jarcentoj.

Fine, la Kimroj estis venkataj de Eduardo la Unua, kaj ili perdis sian sendependecon, sed la brava kaj kuraĝa spirito ne foriĝis dum longa tempo. Ĝi montriĝis denove en la tempo de Owen Glyndwr.

Oni ne povas en unu generacio submeti kuraĝan nacion ; aliflanke, oni ne povas revivigi la sendependan spiriton mallongatempe ĉe nacio, kiu kontentiĝis kaj satiĝis en malsupera stato sub la regado de fremduloj.

La Kimroj sub la regado de la Angloj grade kontentiĝis je sia ne-egala situacio, kaj la legoj, kiujn oni faris dum la regno de Henriko la oka, kurbigis ilian obstinegan spiriton kaj starigis pacon kaj kvieton en la lando. Ili kutimiĝis sub la Angla jugo kaj juris respekteton al la Angloj, iliaj mastroj. Ili estis instruataj estimi fremdulojn pli ol siajn samlandanojn, kaj agi kvazaŭ ili kredus, ke anglo estas pli bona homo ol Kimro.

Tiu ĉi sento montriĝas en nia ĝisnuna karaktero — ĝi estas parto de nia naturo.

Ne tiel estis ĉe la Skoto kaj la Irlandano. Ni, la Kimroj, jam alkutimiĝis al nia ne-egala situacio, kaj kiel la kamelo, kiun oni instruas genufleksi dum oni ligas la ŝargon sur ĝian dorson, ni nature kurbiĝas por ke la fremduloj rajdu sur ni.

Tiu ĉi trajto estas la rezultato de submetiĝado kaj jarcentoj da subpremado, malŝato kaj preterlasemo.

Ni konservis nian lingvon : kontraŭe, la Skotoj kaj Irlandoj, grandmezure, perdis la sian : sed la Kimro ricevas malpli da konsidero ol la Hindoj kaj la Muhammadanoj en Hindujo, ol la Francoj en Kanado. En Hindujo, la Angloj devas lerni la lingvojn de la enlandanoj, por ke ili ricevu oficon en la lando ; kaj oni permisas al la Francoj en Kanado uzi sian lingvon eĉ en la parlamentejo.

Mi deziras atentigi vin pri la fakteto, ke estas ankoraŭ nur duduk jaroj, de kiam la registro permisis la uzadon de la Kimra lingvo en la lernejoj ; oni devis instrui la lernantojn per fremda lingvo. Preskaŭ ĉiam, Angloj estis elektataj kiel instruistoj, kaj iliaj lernantoj estis instruataj malami sian patran lingvon.

Jen estas specimeno de la nemoralia sistemo, kiu ekzistis en Kimrujo antaŭnelonge. Ĉe ĉiu

* Ni estas certaj, ke niaj legantoj legos kun intereso ĉi tiun vigilan etudon, okaze de la *Esperanta Eisreddfod* ĉi monate festota en Liverpool.—RED.

lernejo oni havis lignan tabuleton kiu surhavis angle skribitajn vortojn "Welsh Note." Al ĉiu flanko de tiu tabuleto oni alligis ŝnureton aŭ ĉeneton por ĉirkaŭmeti ĝin ĉirkaŭ la koloj de lernantoj. Kiam lernanto kaptis unu el siaj kamaradoj parolantan la Kimran lingvon, la instruisto metis ĝin ĉirkaŭ ĉi ties kolo, kaj lia devo estis kapti alian kiu faras same. Imagu al vi senkulpan infanon surhavantan tian hontan atentigilon; eĉ la pekulino Evo en la paradizgardeno neniam portis tian emblemon: sed Dio estas pli kompatema ol homoj! Je la disigo de la klaso, la lasta lernanto kiu portis la "Noton" estis batata — jes, batata ĉar li kuraĝis paroli sian belan patran lingvon. Mi bone memoras la tempon, kiam konfesi, ke oni estas Kimro, estis honte — kaj ĉu tiu tempo tute forpasis?

Tre pacience la diversaj nacioj penadis kaj penadas mortigi la Keltan animon kaj forigi ĝian lingvon, sed sub ĉiaj persekutadoj, ĝi ankoraŭ vivadas, kaj kreskadas kaj floradas.

Se ni perdos nian lingvon, ni perdos la plej altvaloran trezoron, kiun ni posedas.

Ne estas miro, ke la pasiva elemento estas unu el la plej fortaj trajtoj en nia karaktero, kaj ke ni portas seriozan mienon — ofte ĝis malgajco; sed malgraŭ ĉio, ni posedas viglan imagon.

Estas nacioj kaj landoj, epokoj kaj homoj, pli poeziaj ol aliaj. Oni opinias, ke la Kimroj estas imagemaj; kaj ni ja estas tiaj, ĝis certa grado pro nia lando, kaj ĝis certa grado pro nia historio, sed precipe pro nia spirita kaj fervora karaktero.

Kiel oni scias, ni divenas de la Kelta raso; kaj ĉu la sango de la genio de la literaturo de Eŭropo ne estas Kelta? Fortaj kaj arogantaj homoj tiuj estis, kiuj pensis rapide kaj sentis pasie, kaj faris vastegajn atakojn. Ili ne posedis multe da antaŭzorgo, pacienco kaj persisteco. Facile estis, inciti ilin al amo aŭ al kolero, al ĝojo aŭ malĝojo. Ili faras grandajn promesojn, kaj eksploritis brilegajn esperojn: sed ili ne plenumis ĉiujn siajn profetaĵojn, nek tute efektivigis la esperojn, kiujn ili naskis.

Ĝis certa grado ni similas ilin; ni partoprenas la bonegajn ecojn kaj la mankojn de niaj prapatroj. Ni estas tiel fervoraj, elokventaj kaj poeziaj kiel ili.

Neniam en nia historio okazis, ke ni estis pli plena de spriteco, ideoj, kaj amo por la beleco, ol nuntempe. La edukado ankoraŭ nin ne faris malpli ŝangemaj kaj impulsemaj, nek malpli disputemaj, ol antaŭe.

Kvankam ni estas nur malgranda nacio nuntempe, ni estas ankoraŭ iom jaluzemaj kaj fanfaronemaj. Kredeble, ni neniam en iu epoko tiom promesis kaj minacis, esperis kaj penadis, kiom nun; kaj se ni efektivigos la duonon de niaj deziroj, la historio de l' estonteco

estos tiel same interesa, kiel la historio de la pasintaj tempoj.

La historio diras, ke ni devenas de alia fama gento — la Iberianoj: homoj malaltkreskaj, nigr-haraj, gravmienaj, sentemaj, seriozemaj, kaj plenaj de ia sopirado kaj senlima malĝojo. Ĉu ili ne estas intermiksitaj inter ni eĉ ĝis nun? Oni vidas tra tuta Kimrujo, en la suda parto pli grandmezure ol en la norda, multe da homoj kiuj havas tiajn trajtojn.

Kiu Kimro ne revas kaj sopiras? Ni ne estas famaj pri legfarado kaj venkado; ni neniam sukcesis akiri landojn — perdi landon estas nia historio. Kvankam ni estas sen rego kaj sen regno, sen havaĵo kaj sen privilegioj, ni sopiras pri paradizo estinta, kaj esperas pri paradizo posedota.

Kimrujo estas fama pro du kaŭzoj — pro siaj eksteraj belajoj kaj siaj internaj trezoroj. Ni estimas la unuajn, sed ni ne multe profitas per la lastaj. La Angloj, la Skotoj kaj la ali-landanoj, sed ne ni, fariĝas nobeloj per niaj subteraj riĉajoj. Kvankam malgranda vejno da avareco trapanetras nin dum nia tuta historio, ni estas hodiaŭ malriĉaj laborantoj, meze de sufiĉego da ardezo kaj karbo, kaj preskaŭ ĉiuj specoj de mineraloj. Kio estas la kaŭzo de ĉi tio — nesufiĉeco da edukado, da persisteco, aŭ kio? La tuto, sendube, pro niaj poeziaj kaj revaj inklinoj. Ni estas pleje energiaj kaj ŝparemaj, tamen malriĉaj, ĉar ni mirrigardas la belecon de la valoj kaj arbaroj, la muzikon de la murmurantaj riveretoj kaj falakvoj, kaj la profundan silenton de la maro; ni enspiras poezian inspiradon per ili, prefere ol riĉigi kaj venki. Jen por ni la vera ĝuo; eble en ĝi kaŝigas nia devo.

Ni ne famiĝis kiel militistoj samgrade kiel niaj najbaroj; ni neniam fariĝis famaj kiel negocistoj. Kontraŭe, nia misio estas ornamila terajn nubojn per la ĉielaj ekbriloj, kaj dissemi superterajn bonodorojn.

Ni amas aferojn pro tio, kio ili estis, ne nur pro tio, kio ili estas. La valoj al ni estas sanktaj pro la bataloj, kiuj okazis sur ili kaj ankaŭ altvaloraj pro la riĉa rikolto, kiu kreskos el ili.

La ruino, kie naskiĝis geniulo aŭ mortis sorĉisto, havas tiom da ĉarmo por ni, kiom moderna palaco.

Krom la deziro, kiun ni havas al la oro el la montoj, ni sentas intereson pri la kavernoj, kiuj troviĝas inter ili, en kiuj la justeco perdis la sangon, kaj kie mortis persekutita pieco.

Ni amas revi en kvietaj valoj — for de distraĵoj; revi pri la spiritoj de malaperintaj nacioj.

Ni amas la montojn pro ilia grandeco, potenco kaj antikveco; kaj pro la apero de unuafojaj ventegoj, kiuj preterglitas ilin en nia imago.

Ĉi tiuj instinktoj havas riĉajn principojn kaj embriajn substancojn de poezio.

La kelta naturo havas pli da fervoreco, ol da informeco, pli da talento ol da pacienco, da imageco ol da saĝeco, da fantaziemo kaj konceptemo, ol da povo por zorgesplori kaj analizi, antaŭvidi kaj antaŭtaksi; pli da instinkto ol da rezonado, da amo ol da persisteco, da fido ol da justeco.

Kelkaj rezultatoj de ĉi tio estas, ke ni havas pli da poezio ol da filozofio: ke ni havas riĉan muzikaron, kaj ke mankas al ni la scienco, kaj ke niaj famaj predikistoj estas pli grandnombraj, ol niaj famaj parlamentanoj.

Nun, pro tio ke ni estas tiel riĉaj en esenco, kiuj povus produkti solidan literaturon, laŭ la plej bona senco de tiu vorto, ĉu ni iam naskis ion grandan kaj indan — ion, kion la mondo konas kaj estimas?

Ni povas fierigi, ke ni posedas kelkajn literaturaĵojn, kiuj estas preskaŭ nesupereblaj. Sed kie staras nia poezio? Oni speciale atendas nian superecon en tiu ĉi fako. Ĉu ni posedas poeziajn verkojn kiuj egalas tiujn de aliaj nacioj?

Ni devas konfesi, ke ni ne posedas verkojn, kiuj egalas la ĉefverkojn de la poetoj mond-famaj, sed ni ne hontas pri tio, ĉar kredeble en niaj cirkonstancoj pli ol en ni mem troviĝas la kaŭzo. Oni devas ne forgesi samtempe, ke kelta sango trafluas la vejnojn de multaj eminentaj poetoj kaj verkistoj mond-famaj.

Kompreneble, ni ne estas, sen kulpoj kaj difektoj. Mankas al ni pacienca laboro kaj diligenta penado; ni devas praktiki laŭ tiuj ĉi virtoj, antaŭ ol ni povos atingi la pli altan literaturan postenon.

Ni montras multe da enviemeco; malgrandmezure ni amas, ke unu el niaj samlandanoj sukcesu; ni kontentiĝas, ke unu el niaj geniuloj servu nin, se li povas fari tion sen gajno aŭ famo.

Samtempe ŝajnas, ke eksteraj embarasoj pli ol manko de naturaj talentoj kaŭzas nian sensignifon. Oni povas citi kelkajn aferojn, kiuj estis potencaj malhelpaĵoj sur nia vojo al famo:

- (1). Antaŭnelonge oni malrespektis nian nacion; malestimis nian lingvon, kaj la uzadon de ĝi oni ne permisis.
- (2). Ĝis tiu ĉi epoko ne ekzistis civilizitaj popoloj, al kiuj mankis la oportuno de edukado pli ol la kimroj; kaj ne estas facile por iu persono, eĉ kun speciale natura inklinado, atingi la plej bonan staton sen pli aŭ malpli da edukado.
- (3). Ni estis, kaj estas, la plimulto el ni, malriĉaj kaj senparemaj; do, ne

estas eble al ni, fari ion grandan. La poetoj kaj literaturistoj de aliaj nacioj povas vivi per la vendado de siaj verkoj; ili vivas en belaj palacoj ĉirkaŭataj de ĝardenoj, kaj ĉar ili ne estas subpremataj per zorgoj kaj ĝenoj, ili povas sekvi laŭvole la muzon, kiam ajn ili deziras. Aliflanke, se la Kimra verkisto deziras fari ion, li devas malatenti aliajn devojn — aŭ perdi la dormon. Se li ne gajnas Eisteddfodan premion, li ne devas esperi alian pagon.

Strange, la Kimroj estas nekonserativaj pri politikaj aferoj, sed en la socia kaj religia vivo, ili estas tro konservativaj. Tio estas sufiĉe videbla en la literaturo. Se Kimro ne iros al kapelo aŭ preĝejo du aŭ trifoje dimanĉe, kaj ne pensas kaj kredas same, kiel liaj kamardoj, oni forĝetas lin eksteren, kaj li ne plu estas opiniata Kimro. Li perdas la vivgrandon kaj estas tute izolita. Aliflanke, la Anglo povas kredi aŭ pensi kion ajn li volas, sendangere.

Tamen, nuntempe, ne mankas antaŭsignoj, ke nova epoko komenciĝas en nia lando kaj ke ni estimas kaj valoras nian lingvon, nian historion, kaj niajn tradiciojn pli ol antaŭe, kaj ke aliaj nacioj nun trovas en la Kelta literaturo riĉan kampon por esplori.

Felico.

Figuron ofte mi vidas
Radian kiel angel'
En vestoj ore brilantaj,
Sur ĝia kap' humas stel'.

Mi scias: jen venas felico
Por preni iun kun si
En ĉarman landon de ravoj,
Al oro de sunradi'.

En homamaso ĝi haltas,
Serĉante iun en ĝi;
Mi tremas — la bušo flustras :
Eble gi venos al mi?...

Ĝi tamen skuas la kapon,
Dirante malgaje: ne!
Kaj prenas iun alian,
Kondukas ien, ho ve!

Do plu mi jam ne demandas:
Nun eble vi serĉas min—
Sciante, ke ĝi respondus
Dolĉe, malgaje: ne vin...

BR. KUHL

Nokto kun Frenezulo.

La amuza rakonto "Kiel la Vilaĝano trampis la Diablon" kiu troviĝis en antaŭa numero de la BRITISH ESPERANTIST, ne estas, nature, io alia ol romano fantazio; sed la jena rakonto, kiun mi nun rakontos, kies subtenanta ideo estas la sama, estas tute vera, ĉar mi ofte aŭdis ĝin rakontatan de mia amiko, al kiu la aventuro okazis.

Antaŭ multaj jaroj li estis la katolika ekleziulo de granda frenezulejo krimula ĉe Broadmoor. Unu nokton, unu el la frenezuloj venigis lin por diri al li, ke li volas fari sian konfeson. Kiam mia amiko eniris lian ĉambreton, li trovis la malfeliĉulon tre ekscitata, agitata, kaj en terurega stato de spirito.

"Kion vi timas?" li demandis. "Ho!" plordiris la frenezulo. "Oni min pendigos post unu horo."

"Ne, ne," respondis mia amiko. "Trankviligu vin. Neniu faros al vi malbonon." "Ho jes, ho jes, oni min pendigos post unu horo." Ĉar mia amiko ne povis trankviliĝi lin, li sidis kun li ĝis la fino de la horo, kiam, eltirante sian poŝhorloĝon, li montris al la frenezulon la horon, dirante, "Nu, vi vidas, ke neniu venis por vin ekzekuti!" "Ho jes," gemis la malfeliĉulo. "Oni venos unu horon de nunmomente por min pendigi." Kaj li ripetadis tiun diron, horon post horo. Ĉar mia amiko vidis, ke estus dangere por li se li provus eliri el la

ĉambro aŭ alvoki helpon, timante, ke tiuokaze la frenezulo lin atakus, li estis devigata restadi kun la frenezulo la tutan nokton ĝis la matena vizito de la gardisto.

R. A. DAVIS.

Religia Unueco.

"Ni fondi religion!"

"Bone!"

"Unue, ni devas havi ian Dion."

"Ni devas klinigi antaŭ li sur la dekstra genuo."

"Ne, ne, — sur la maldekstra!"

"Tute ne, — sur la dekstra!"

"Mi ripetas: sur la maldekstra."

"Formalulo!"

"Fariseo!"

"Fanatikulo!"

"Sentaŭgulo!"

"Nekredemulo!"

"Herezulo!"

"Malfidelulo!"

"Blasfemanto!"

"Ido de perdejo!"

"Iru al infero!"

"Al la diablo kun vi!"

"Mi batos vian kapon. Jen!"

"Mi difektos vian vizaĝon. Jen!"

Bing!

Bang!! Biff!!

Trad. W.M.P.

Miksajo.

Song by JOHN TAYLOR.

I.

I'm a member of the *Esperantistaro*
(Though of English race), and that's the
reason why
Senpartie to regard the whole *homaro*
With fraternal love and high esteem I try.
But I'm specially attracted by an *ino*,
A *petolema, ruĝiganta* "her,"
Yet *el ĉiuj maidens kiuojn* I have seen, oh,
Sen ia dubo I would much prefer...

Chorus:

A ĉarma little *Esperantistino*,
No matter what her country's name
may be,
She's the one *al kiu* my affections lean, oh,
As a *samideanino*, don't you see!
When in answer to my broken Esperanto
She *respondas*: "Jes, mi vere amas vin,"
I'm *en ŝin enamiginta*
And my heart is *foririnta*,
She's my *sola, bela, tre aminda Queen*!

2.

I adore the girls of France—*belegaj* creatures,
So dainty and so graceful and so neat;
And I love to gaze on *la pentrindajn* features
Of *Germanujo*'s daughters, fair and sweet.
And the Spanish maid whose blood *pro amo bolas*,
Ho, kiom multe mi adoras ŝin!
But if *ja neniel* English she *parolas*
And I *ne povas kompreñigi* min ..then
Chorus:

A ĉarma little *Esperantistino*, etc.

3.

The *orientaj* nymphs are *tre* entrancing,
From China *aŭ* *Hindujo* or Japan,
'Midst a whirl of *diafanaj vestoj* dancing,
Per la mano holding *multkoloran* fan.
And there's many a *belulino* most enchanting
In Madagascar *kaj en* Timbuctoo,
Sed ne estas nure beauty that I'm wanting,
Precipe mi deziras unu who...is
Chorus: A ĉarma litte *Esperantistino*, etc.

Esperantista Universitato en Francujo.

Nur tiam Esperanto definitive venkos, kiam instruantoj kaj lernantoj sur la tuta terglobo komprenos la nepran neceson de internacia lingvo por faligi ĉiujn intelektajn kaj moralajn barojn inter la homoj kaj certigi la alvenon de internacia frateco kaj universala paco. Estus do tre dezirinde, ke ekzistu, en iu lando, Universitata centro, al kiu povus sin turni ĉiuj Esperantistaj studentoj en la mondo por kunveni tie, interkonati, kaj prepari la varbadon al Esperanto de ĉiulandaj Universitatoj kaj de tutmonda junularo.

Sed ĉu tia centro ne jam ekzistas, almenaŭ en unu Universitato, t.e., la Franca Universitato de Dijon, kies rektoro estas ja sufiĉe konata de ĉiuj Esperantistoj, S-ro BOIRAC, Prezidanto de la Esperantista Lingva Komitato? Al tiu sama Universitato apartenis ankaŭ la granda matematikisto, Profesoro MERAY, bedaŭrinde mortinta antaŭ du jaroj, kiu tiel kurage penadis por ~~disvasti~~ Esperanton inter la Franca sciencularo, kaj kies nomo restos por ĉiam ligita kun la historio de Esperanto en Francujo. Ankaŭ tie estas unu el la plej malnovaj Esperantistoj, Profesoro LAMBERT, nun dekano de la Literatura Fakultato, kiu verkis tre rimarkindajn librojn en Esperanto, kaj kies esperantista fervoro baldaŭ reflamiĝus, se li povus vidi Esperantistojn veni grandanombre al Dijon por viziti la kursojn de lia Fakultato.

Tiu vizitantoj estus des pli bone akceptataj, ke la Dijona Universitato jam de longe organizis kursojn por fremduloj, al kiuj venis dum la jus pasinta jaro ne malpli ol 250 studentoj el ĉiuj partoj de la mondo. Sekve ĉio estas pretigita en la Universitato kaj en la urbo por garantii al la alilanduloj plej bonan kaj fruktoportan ĉeestadon. Krom la generalaj kursoj pri JURO, FILOZOFIO KAJ FILOGOGIO, SCIENCOJ KAJ MEDICINO, dek kvin horoj da specialaj kursoj difinitaj por fremdaj studentoj okazas ĉiujare dum la studaj duonjaroj; kaj plie, somerkursoj organizitaj de Komitato de patronado por fremduloj, kun la helpo de la Universitato, okazas dum la libertempo, de la komenco de Julio ĝis la fino de Oktobro. La nomita komitato organizas ankaŭ plezurajn ekskursojn tra la regiono, kiu estas tre riĉa je naturaj kaj historiaj vidindajoj, kaj zorgas pri la komforta logado kaj vivado de la Universitataj gastoj. Cetere oni povas sin turni por ĉiuj sciigoj, ĉu al la Rektoro de Universitato, ĉu al Profesoro LAMBERT, kiu estas ankaŭ Generala Sekretario de la Patrona Komitato por Fremdaj Studentoj. Ni esperas do, ke baldaŭ oni povos montri al la skeptikuloj vere Esperantistan Universitaton, kiu estos ekzemplo al ĉiuj ceteraj Universitatoj por la starigo de internaciaj rilatoj en la tutmonda intelektularo dank' al Esperanto.

La Universitatoj kaj la Paco.

Grava Diskuto en Oxford.

[ALILANDAJ GAZETOJ ESTAS PETATAJ REPRESI AŬ RESUMI!—RED.]

Publika diskuto pri "La Universitatoj kaj la Paco kaj Amikeco," organizita de la Oxford'a Komitato por Helpi al Internacia Paco kaj Amikeco, okazis en Oktobro en la Kolegio Winchester. Granda kaj reprezentanta aŭskultantaro ĉeestis, inter ili Profesoro Geldart, Estro de "Pusey House," kaj Pastro L. P. Jacks, Ĉefredaktoro de la *Hibbert Journal*.

Dr. Gilbert Murray (Regius Profesoro de l' greka lingvo), prezidente diris, ke ili kunvenas en momento pli signifa, ol ili atendis. La centjarlonga malpaco en la Balkanoj eksplodis en flamon de milito, milito verŝajne pli terura, ol ordinare. La forteco de l' pacafero konsistas en tio, ke ĉiuj priipsemaj homoj estas ĝiaj partianoj. La propagandistoj de l' paco trovas kontraŭ si profundesidan ~~disvastigitan~~ instinkton—ne nuran ~~barbarecon~~, ne nur ~~nuran timemecon~~, sed amon al aventuro, soifon al "romaneco," specon de malbone direktita idealismo, kiun oni devas kompreni kaj al kiu oni devas kontraŭstarigi ian pozitivan idealon. Nura neado ne sukcesas logi la imagon, malfermas nenian vojon al energia agado. Oni devas labori por ia efektiva internacia amikeco; ordinara vojaĝado ne helpas. La pacmovado devas havi sian bazon ĉe la universitatoj. La tuta movado alvokas al la prudento, al la imago. El komuneo de studioj kreskas internacia komprengado. Tio estastielvera ĉe la sciencoj, kiel ĉe la literaturo.

Dr. Estlin Carpenter, malfermante la diskuton, konstatis, ke la demando tuſas nur tiujn naciojn, kiuj havas certajn komunajn normojn de l' edukado, komunajn valorojn pri la etendado de la scio. Se la edukado devas esti io pli, ol teknika preparigo al

profesio, ĝi devas konformi al la plej altaj normoj kaj al ni instrui: ke ni serĉu por nia batalinstinkto celon ĉe la malamikoj de la korpo politika — nescio, nutromanko, malsano, krimo. Ĉiu universitata studento devus kompreni la malhelajn brutajn faktojn ĉe la fundo de nia civilizacio, la signifon de l' moderna komerco, kaj la reciprokan dependecon inter klasoj kaj regnoj. Tio ĉi povos necesigi grandan reorganizadon de l' instruado. Sed jam dejoras prelegistoj pri la historio de l' milito. Kial ne ankaŭ prelegoj, kiuj instruus pri la disvolvigado de l' industrio kaj de l' komerco, pri la historio de la paco? Super la praktika instruado levigas la idealaj celoj de la universitato nekonsentigeblaj kun la celoj de l' militarismo kaj la decidita provo starigi tutmondan regadon, antaŭnelonge rekondita kiel la sola politika konduto de nacioj, kiuj volas ludi grandan rolon en la historio. Per efektiva interrilatado oni povas fari multon, por forigi reciprokan suspekton aŭ helpi reciprokan bonvolon. Ĉiuj fakoj de la scio estas hodiaŭ jam internaciigitaj, kaj ĉiu nacio lernas de sia najbaro. Homoj el ĉiuj rasoj studadas kune, kaj kelkfoje profesoroj estas interŝangataj. Fondante sian grandan planon de stipendioj, Rhodes deklaris, ke interkonsento inter la tri Grandaj Potencoj igos la militon neebla, kaj ke la rilatoj edukadaj faras la plej fortajn ligojn. El tiu vidpunkto la rapida kreskado de diversaj internaciaj federacioj de studentoj estas plej esperiga. D-ro Carpenter finis proponante la jenan rezolucion: "Ke tiu ĉi kunveno vidas en la internacia karaktero de Universitata lernado, kaj en la libereco de alproksimigo

por studentoj el ĉiuj rasoj al Universitata instruado, gravajn helpilojn por kreskigi internacian amikecon; kaj ordonas sian Honoran Sekretarion, ke li sendu fratan saluton al la Universitatoj alilandaj, kaj al la diversaj federacioj de Universitataj studentoj." Ĉi tiu rezolucio estis poste dissendita de la Komitato kun speciala cirkulero al multaj alilandaj universitatoj, en la lingvoj angla, latina, *kaj Esperanta*.

Kanoniko Scott Holland, subtenante la rezolucion, ankaŭ substrekis la bonon, kion nepre liveros la inter-studenta movado. En la nuna momento, tamen, li diris, la "kritiko de l' okazo" ŝajne trafas la pacpropagandon. Ilij koroj nepre ne povas resti ne entuziasmigitaj, sentante la levigón de nova aŭroro por premegitaj landoj. Ĉu ili ĉiuj estas nur parolantoj, aŭ ĉu la intelekta vivo havas nenian valoron? La komuna vivo, scio, arto, scienco esplorado konas neniajn naciajn limojn, kaj en la universitatoj ja ne estas loko, por la militarismo. La milito oni forbaras el la horizonto de universitato. Ne estas loko, en la mondo klara, por jaluzeco aŭ konkurencio. Homaranismo permesas nur vetceladon en la direkto al altaj faroj. Ĉiu nacio devas doni el sia plej bona. En la mondo intelekta, tio, kio estas gajno nur por unu homo, estas perdo por neniu.

La parolanto ankaŭ esprimis sian fortan senton, pri la kompara senefikeco de la abstrakta pacpropagando. Pacmovado disigita de la ĝenerala demokrata movado estas pli ol senutila. La plej maltrankviliganta faktoro politika en moderna Eŭropo estas la renovigo de la teorio de la ekvilibro de l' potenco. Du aferojn la universitatoj povas fari por la pacafero. Ili povas eduki kaj formi la publikan opinion, kaj kunhelpi por detru iiluziojn kaj la teorian argumenton favoran al la milito, bazitan sur nescio aŭ malkomprendo de l' faktoj

Libraro kaj Gazetaro.

Kuracisto: internacia medicina monata revuo. [Redakcio kaj Administracio: D-ro Ludwik Chybezyński, Warszawa, Szopena No. 1].—With the October number this review introduces itself to the Esperanto public. As will be seen by its title, it is a review specially written by medical men for medical men, and as such is of undoubted high technical value. But the most important thing about this publication is the fact that it is not only written in the international language, but is absolutely international in its tone and character. The average practitioner is a busy man, and it takes him all his time keeping up to date in his profession: he does not usually have leisure to study languages so that he may know directly what is going on in other countries. The consequence is that discoveries of great interest reach him late, and then only in translation. By having papers written directly in Esperanto there is no loss of time, and the information is ready for use. As an example of this, there is in the review before us an article on *actinomycosis*, a disease fairly common in some parts of Europe, but scarcely known in England. We have no hesitation in saying that our new contemporary is a welcome addition to our ever-increasing Esperanto press. The make-up is good, and it rests with our medical *samideanoj* to make it a complete success. The annual subscription is six shillings. Verb. sap.—A.E.L.

Tutmonda Biblioteko je la Memoro de L. Tolstoij.—*Siego de Sebastopol.*—Tiu ĉi numero de la antaŭ ne longe eldonita serio "Tutmonda Biblioteko je la memoro de L. Tolstoij" estas bona traduko de la fama rakonto de Tolstoij. Kritiki la lingvan stilon estas superflue; la libreto estas modelo de klareco. Legante la rakonton, kiu en la neimitebla Tolstoja stilo priskribas fazojn de la terura siego de Sebastopol en 1844-5, mi demandis al mi, kiajn pensojn pri la milito naskus la

aŭ konfuziĝo de l' pensoj. Ili povas ankaŭ revizi la instruadon de l' historio kaj helpi regustigi la historiajn valorojn. Se la liberala edukado ion signifas, ĝi ja signifas liberecon de l' provincialismo kaj antaŭjugoj de l' ordinara homo. Plue, Oxford ja pretendas esti la "lernejo de ŝtatoj." Sed ĉu ĝi efektive tiom kunhelpas, kiom ĝi povus, por plenumi la bezonon aktualan, en la politika pensado laŭ la plej alta kaj profunda senco? Ĉu ĝi kapablas ludi sian rolon en la revivigado de komuna fido al la politika filozofio? La alternativo ne estas inter la filozofio kaj nenia filozofio, sed inter filozofio bona kaj malbona, kaj multege da malbona. Due, universitato per ĉiu sia koncepto helpas al la paco kaj amikeco. En tempo pli frua, la universitatoj estis kosmopolitaj, institucioj tiom internaciaj, kiom naciaj. Grandnombra parto ja proponas, ke oni daŭrigu la mezepokan idealon. La diversforma interfratigado de studentoj aktuale starigas novan fakton en la situacio. En unu formo aŭ alia la civilizacio superfluas la naciajn limojn. La sento de l' homara solidareco estas ne nur akordebla kun la vera kaj inteligenta patriotismo, sed estas ĝia sola bazo. La spirito de l' milito kontraŭstaras al la civilizacio, kaj la civilizacio estas de l' Universitatoj la sola "kredo."

D-ro Nasmyth (Ameriko) parolis pri la valoro kaj progresado de la studentaj movadoj* nuntempe, kaj precipi pri la Kosmopolita Klubo, Oxford, fondita en 1886. La devizo de la kluboj transmaraj estas donita de Goldwyn Smith: "Super ĉiuj gentoj estas la homaro."—*Laŭ The Manchester Guardian, trad. W. MANN.*

* En la proksima B.E. ni presos artikolon, de S-ro Nasmyth mem, pri tiu grava "Corda Fratres" movado, kies generala sekretario li estas.

legado ĉe diversaj homoj? Ĉu nur admiris pro la obstina heroeco de la defendantoj, aŭ simpla abomeno je la stulteco kaj neracieco de la milito? Tio dependos de la individua leganto: Tolstoj ne pensigas aŭ unu aŭ alian personon; li nur pentras objektive.—NORÉMAC.

"Dio—unu por ĉiuj," verkita de L. Tolstoj, tradukita de Anna Sarapov. (Tutmonda Biblioteko je la memoro de L. Tolstoij—No. 1). Prezo 5sd.—La verketo prezentas diskuton inter homoj de diversaj rasoj kaj religioj pri tio, kio estas la esenco de Dio, kaj kiel oni devas Lin Adori. Saĝa ĥino fine parolas montrante, ke la diversaj kredo devenas de la apartigemo de la homoj diversnaciaj, kiuj tamen, ĉiu laŭ sia kompreno, efektive adoras pli malpli perfekte unu solan Dion.—La traduko estas verkita en simpla facile Esperanto.—A.B.

"Por kio homoj estas vivaj."—De L. Tolstoi, trad. N. Kabanov. (Sama biblioteko No. 4). Prezo 8sd.).—Interesa rakonto pri botisto kaj lia familio, kiu gastis fremdulon trovitan en dangero de morto pro malsato kaj malvarmo. Kiel tiu montrigis gasto tute neordinara, ni devas lasi al la genia aŭtoro priskribi. La verketo estas vigle tradukita en flua Esperanto. Nur ni rimarkis kelkfojan neuzon de la artikolo "la" kaj de la personaj pronomoj, kiel ŝajnas al ni, neguste. Tio tamen neniel malhelpas, ke la leganto facile ĉion komprenu.—A.B.

Oficiala dokumentaro de la 3a Kongreso de la Universala Esperanto-asocio. [Universala Esperantia Librejo, 10 rue de la Bourse, Genève].—Car ĉiu aparta referato kaj raporto en tiu ĉi kolekto estas tiom enhavoriĉa pri faktoj kaj detaloj koncernantaj la tutmonda agado de la U.E.A., estas neebile, aŭ preskaŭ neebile citi izolitan sciigon, kiu estas pli interesa, ol alia. Tamen la artikolo pri "propagando praktika" speciale estas notinda. La verkinto, (kies nomon mi ne devas diri al la legantoj de B.E.) diras: — "multaj Esperantistoj

ankoraŭ mem ne prenas nian aferon sufice serioze. Kolekti poštaktojn ilustritajn, intersangi leterojn pri "la frateco de l' homaro," disdoni brosurojn, kolekti reklamilojn, partopreni ekskursojn, porti verdan butonon — ĉio ĉi estas certe bela, kaj havas sian utilon — per gi oni ja pruvis, ke Esperanto vivas! — sed ĉio ĉi tio apartenas al epoko, kiu jam ekpasas. *Venis nun la tempo por la pozitiva, utiliga laboro aplikada.* Ni povas, kaj devas, nun plivastigi nian horizonton kaj *kunhelpi, per Esperanto, en la socia laboro de la mondo.*"—A.E.L.

Frazo-teniso.—The above is the title of a new Esperanto game, the description and rules of which have just been published by the B.E.A., in English and Esperanto, on a leaflet now on sale, price 1d. (post free 1½d.). Suggested by the "Esperanto-Kriketo," invented by Mr. W. M. Page, hon. sec. of the Edinburgh group, the new game is the joint invention of two members of the London Club, Messrs. C. E. Cowper and R. Robertson, who—after considerable experience in trial games played at several groups (where it was much appreciated)—have now finally formulated the rules. The inventors, both experienced in teaching the language, claim that the game is not merely a pastime for an idle hour, but an intellectual exercise for affording practice in speaking Esperanto, and for promoting alertness and agility of the mind; it affords a pleasant relaxation after an hour or so of strict class-work, and a profitable amusement wherever and whenever three or more Esperantists forgather. It requires no apparatus, and players need merely a fair knowledge of the language; a modification of it, entitled "Vorto-teniso"—the description and rules of which are given on the same leaflet—is suitable even for beginners who possess only such a small stock of words as they may have acquired from the first two or three exercises in a text-book. The competitive spirit, promoted by a game in which points are scored, induces the (often timid) beginners to use their tongues. It is hoped that those who appreciate either form of the game will make it known to their own and other groups; and it is suggested that those British Esperantists who are in the habit of corresponding with foreign *Samideanoj* might forward copies to the latter (while it is yet a novelty), with their New Year greetings.

Experiment at Taunton School.

Niaj legantoj ekskos kun plezuro la interesan eksperimenton, kiu estas farita en grava publikaj lernejo Taunton School. Tie, laŭ invito de la D-ro Whittaker, Lernejestro, nia Prezidanto faris paroladon al la knaboj, el kiuj 350 inter 10-18 jaraj, ĉeestis kaj montris grandan intereson. Tri cent lernolibroj estis aĉetitaj, kaj jam unu tagon post sia forveturo li ricevis la unuan de longa serio da poštaktoj kaj letero, verkitaj en Esperanto, de la knaboj, kiuj diras, ke ili estas tre entuziasmigitaj pri la afero, kaj deziras starigi societon interne de la lernejo.

Cetere, la Lernejestro konsentis proponi al la knaboj Esperanton kiel *Libertempa Taskon*, kaj la Prezidanto, kune kun S-ro Gosling, patro de unu el la knaboj, proponas 5 premiojn kvin-ĉilingajn kaj ankaŭ kelkajn "Novajn Testamentojn" kaj atestojn. La ekzameno okazos tuj post la reveno de la libertempo, kaj oni intencas proponi ekzamenon de la sama grado kiel tiu, kiun ricevis la diversaj knaboj en la franca lingvo. Tio ĉi estas tre severa provo, kaj oni raportos pri la rezultato laŭtempe.

La Prezidanto deziras komunikni tiun ĉi ideon al la britaj Esperantistoj, kaj promesas fari paroladojn, se la estroj de publikaj aŭ grandaj privataj lernejoj deziras tion, kaj ankaŭ proponi premiojn en tiuj lernejoj, kiuj havas pli ol 50 lernantojn.

Esperanto Progress Abroad.

Holland.—The winter's work is now in full swing. New groups have been established in AMSTERDAM, THE HAGUE (making the ninth in all in this international city), ROTTERDAM, and SCHERPENISSE. A number of propaganda lectures are announced, especially in quarters where our movement has not yet made its way, and the formation of new groups is confidently anticipated as a result. The Dutch Press is distinctly favourable to Esperanto, as many as one hundred articles and paragraphs concerning the language having appeared in various papers during the month of September. Three papers are conducting special correspondence courses.

A fact specially worthy of note is the organisation of two courses of instruction in Esperanto in The Hague by the municipal authorities. The Hague *Samideanoj* are awaiting the result with keen interest; for if the experiment succeeds, the door will be open for the introduction of our language into the public schools, and other towns will doubtless copy the example set them by The Hague. The new courses have begun well; a hundred and ten names have been sent in for courses (one for children and the other for adults) limited to fifty students. The Hague Esperantists will of course see to it that provision is made for those who remain over!—It should be mentioned also that the picture palaces in the town have been helpful in this success. At the proposal of Samideano Captain Thomson, a member of The Hague Town Council, the propaganda committee prepared a number of films announcing the coming courses, which were displayed by nine cinemas for full five weeks free of charge! A good idea for propaganda also in other towns!

Germany.—A very vigorous propaganda has been carried on during the autumn and winter. A great number of lectures on Esperanto have been given in all parts of the country, a notable feature being the successful results which have been obtained in trade unions, sports clubs, and religious circles. The Esperantist workmen's organisations have also been active, and special courses of instruction in the language for workmen are now being conducted. The *Saxon-Thuringian Esperanto League* organised League Festivals in September in HALLE and in October in WEIMAR; the *Würtemberg League* was founded at a well-attended meeting at ESSLINGEN on October 6. In the latter town there is being founded an *Esperanto Institute* on the model of the Saxon Esperanto Institute, which is now in receipt of a regular subsidy from the Saxon Government. At the latter Institute a display was given by German boys and girls from the public elementary school in DÖHLEN, who have been learning Esperanto, before members of the *Saxon Parliament*. The display roused considerable interest in the Lower House, at a meeting of which two *Members of Parliament*, Messrs. Steche and Reutsch, spoke in favour of the introduction of Esperanto into the Saxon elementary schools. A public speech was made on the same subject, "Esperanto and the Schools," by the Rev. Lösche (WURZEN), at a meeting of the DRESDEN *Esperanto Union*. Esperanto is already being taught at two commercial schools in BREMEN, also in three grammar schools and a commercial school in AUGSBURG; and Esperanto has lately been added to the curriculum at the "Reform School," Hembsbach, in BADEN. In Saxony the teachers favourable to Esperanto have combined to form an "Esperanto Association of Saxon Teachers," which now has members in nearly every part of Saxony, and the foundation of a similar League for THURINGIA is being contemplated. In many large towns the Esperantist Clubs have united in a local League; for instance, in DRESDEN, where some 30 groups with a membership of over 1,000 have combined in a *Ligo* for the organisation of

propaganda lectures and festivals. The *Universal Esperanto Association* is making steady progress in Germany. Many new *Delegitoj* have been appointed, particularly in Saxony, which in point of numbers, both of delegates and members, surpasses any other district in the world. This is the result of an organised propaganda resolved upon in a *distrikta kunveno* held at DRESDEN last January. Several important firms have joined the U.E.A., notably Messrs. Seidel & Naumann, Ica., Eschebach'sche Werke, Hörmann Bros., and others. This steady access of firms of good repute to the U.E.A. shows that business men are at last becoming alive to the great commercial possibilities of Esperanto.—JOHANNES KARSCH, Dresden.

Dutch East Indies.—An enthusiastic Esperantist—one of our old members—who lives in Totok, Menado Residency, Celebes, has sent us a letter, the following extracts from which will doubtless interest readers at home:—

“...As we do not often correspond, a few details about Esperanto affairs may interest you. It is a constant regret to me that I am in such an isolated spot, both because I get few opportunities for ‘interbabilado,’ and because those for propaganda are not very great. Still it is surprising what one can do, even in such a place. Since coming here I have taught over a dozen people, and got you four other members (including Mr. Moody, now in Burma), and no white man has been allowed to leave this place without a very clear notion of the aims of Esperanto, and usually a lively sympathy for it.

“Steamers call here three, and sometimes four times a month, and we have made a good deal of propaganda among the officers and passengers. I got a large Esperanto flag made, which we used to fly from the Club House at the shore whenever a vessel came in, but as it was not made of proper bunting, it was soon bleached and useless. Killick has ordered a flag from Messrs. Turtle & Pearce, a firm which is the property of his father, and we hope that it will do as much as the old one in drawing attention to our cause, and that it will last considerably longer. I notice a great change since I became an Esperantist, and a very satisfactory one it is. In those days I seldom met anyone who knew what Esperanto meant, but it is, I think, about four years since I met with such deplorable ignorance for the last time! On these steamers one meets men of many nationalities, but they all seem to consider Esperanto as rather a matter of course, or at least quite understand the idea, and generally strongly approve of it—in principle.

“A Dutch retired army officer, whom I taught, and who learnt Esperanto in an astonishing way in a few weeks from a key and by reading papers, without a grammar or dictionary, has become a real samideano, and now does what he can in the way of propaganda in Soerabaja, where he is on a paper. He says that there are a good many Esperantists scattered through Java, but that they are very retiring, and seem to have no idea of co-operation. I have lately got into touch with a Dutch missionary in Maccassar who is an Esperantist, and no doubt we shall be able to help each other in future. He tells me that there are about a dozen Esperantists in Maccassar, and that they meet every week. (His address is:—Pastor R. W. F. Kijfstenbelt, Makasser, Ned. O. Ind.).

“I hope that these trifling details will be of some interest to you. It must be a great satisfaction to you and your colleagues to see your patient efforts rewarded by steady progress all round; we all owe you a big debt of gratitude!—With kind regards and all good wishes.

“Yours very truly,

“R. E. VAUGHAN.”

Secretarial Notes.

Last month we asked for actual experiences of the language difficulty at International Congresses. Doubtless the following extracts from the notes of one who was present at such a Congress recently will be read with interest:—

“During the last Congress much time was taken up, and much heat engendered in the British section, by discussions as to whether the translation into English was correctly and fairly made. The following quotations from remarks made in one meeting illustrate the difficulties caused by the use of to us unknown languages.

“‘I follow the French so very imperfectly that the finer shades of meaning escape me.’

“‘I am not really able to translate German.’

“‘I understand from the Frenchman who was trying to translate for us—I understood from his broken English...’

“‘The word “fordert,” translated in English “demands” ought to be “invites” (*re* important resolutions).

“‘If you make a speech in English you won’t be called to order, because they won’t understand it.’

“‘We were fearfully handicapped by the translation.’”

In another column will be found some consular notes showing that our own mother tongue falls short of what is required for foreign commerce.

* *

Apropos of the foregoing, a leading English scientist recently said “English is bound to be the universal language,” which prophecy no doubt gives joy to many; but he added the reservation “if its spelling is simplified.” An eminent English linguist says that English is forcing its way everywhere, and is overtaking German in Scandinavia and French in Egypt. He however is a spelling reformer, and is convinced that the spread of English would be more rapid if the spelling were better. This bad fault seems to be a fatal one for English. To bring our language to the ideal of these specialists the changes would have to be so radical and so numerous that the prospect is appalling and the chances of agreement remote. In the meantime we Esperantists are in the happy position of having long ago overcome the difficulties of language barriers, and are able to demonstrate the practicability of a neutral auxiliary tongue.

* *

NOVJARAJ REZOLUCIOJ.

Por la Komencanto.—Mi baldaŭ nepre komencos korespondadon kun almenaŭ tri samideanoj el diversaj nacioj.

Por la M.B.E.A.—Mi tuj provos varbi novajn membrojn por nia Asocio.

Por la “Diplomito.”—Mi tuj fondos kurson de komencantoj por instrui.

Por la Grupsekretario.—Mi tuj organizos publikan kunvenon por pligrandigi nian grupon.

* *

Estas tre dezirinde, ke ĉiu Publika Biblioteko posedu almenaŭ malgrandan kvanton da Esperantaj verkoj, kaj ke tiaj libroj ciam troviĝu en la ĝeneralaj katalogoj. Ni timas, ke tiu feliĉa sanstato ne vaste ekzistas, kaj la esperantistoj mem estas parte kulpaj pri tio. Trovi rimedon estas simple. Ni do konsilas, ke la Esperantistoj ofte vizitu Bibliotekojn, kaj postulu esperantajn librojn; ankaŭ demandu, ĉu estas tie legebla la BRITISH ESPERANTIST. Tio atentigas Bibliotekistrojn pri la viveco de nia afero kaj se ili scias, ke la publiko postulas nian literaturon, ili nepre devos akiri provizon por kontentigi tiun deziron.

La asocio ricevis de multaj samideanoj kristnaskajn kartojn kun esprimoj de gratulo kaj bondeziro, okaze de la Festsezono kaj la Nova Jaro. Estas neeble, respondi al ĉiu aparte; ni do tie ĉi sincere dankas niajn amikojn kaj reciproke sendas tutkorajn salutojn. Cio nuntempe antaŭmontras kuragige gravan jaron por nia afero.

A friend has expressed the opinion that many business firms would be willing to use Esperanto in their correspondence with foreign customers, and urges that they should be induced to do so. The proposal is that slips should be printed in say five of the principal European languages, bearing an invitation to the following effect:—

"In view of the proved utility of Esperanto for international communication, we are prepared to conduct correspondence with our foreign friends in that language if desired."

It seems to us that those firms already converted to Esperanto would print such slips on their own initiative, while firms not yet Esperantist would first need to be convinced that Esperanto can serve them. At any rate the idea is given out, and if our friends know of firms who would utilise it, the Association would no doubt put the proposal into effect.

English as the International Language.

From time to time it is asserted by some that English is sufficient to carry one all over the world. Perhaps the following quotations (a few from hundreds similar) given by His Majesty's Consuls abroad on the condition of trade will show more clearly the facts, and will have more weight than anything we can say.

Trieste.—H.M. Consul says in his report:—"I would here like to repeat the advice to British merchants and traders given by my predecessor, viz., that they would find it to their advantage to print the price lists, catalogues, etc., issued for this market in the Italian language, which, although German is the official language, is the one more generally employed among the commercial classes."

Christiania.—H.M. Consul has forwarded a notification to the effect that tenders are invited by the Norwegian naval authorities for a supply of steel. A copy of the specification (in Norwegian) may be seen at the offices of the Board of Trade.

(So the first thing to do would be to translate from Norwegian).

Holland.—Price lists and catalogues should, if practicable, be in the Dutch language, and with metric or decimal weights and measures, and prices should preferably be in Dutch currency; but above all, adds Mr. Chambers, if such catalogues are transmitted by post, they should be followed up with a visit by a competent representative or commercial traveller, who should, if possible, have a sufficient knowledge of the Dutch language.

Rome.—H.M. Consul reports that firms dealing in agricultural machinery ought to take advantage of the present favourable moment in order to place their goods conspicuously before the Italian public. It is advisable, he adds, to have specifications printed in Italian, and to give measurements and quotations in accordance with the decimal system.

St. Malo.—The British Vice-Consul writes:—"I have again received many catalogues, most of which are in English, and of little use for the general public. If those who send these lists would for a moment consider what they would do, not understanding French, if similar lists were sent to them, I think they would cease to waste money on postage which cannot bring trade."

Servia.—"It is satisfactory to note that the practice of translating catalogues seems to be on the increase, as catalogues in English are altogether useless."

Pernambuco.—"Mr. Staniforth reminds British exporters to the Pernambuco district of the necessity for travellers to know Portuguese."

Peru.—Mr. St. John adds that catalogues are of little use if sent through the post for the purpose of inviting orders. "The text of all catalogues sent to these countries should be in Spanish, and the English weights and measures converted into the metric equivalents."

Does it not seem clear that the best interests of English manufacturers would be served by a philosophical acceptance of the fact that the world uses many other languages besides English, and seems likely to go on doing so if things continue on present lines? In this case the question would then arise, "Can we hit on a business-like proposition for simplifying the linguistic department of trade?" "Yes; let all far-seeing men urge one another to popularise one language as the international, not as a matter of compulsion, but of deliberate freewill!" There are a thousand evidences of the fact that Esperanto is in every respect suitable for this purpose. Already the Esperantists have been so grouped up that it is possible for a trade to get in touch with all parts of the globe, and progress is the order of the day in the Esperanto world. But what a different rate of progress would be recorded if shrewd manufacturers would lend a hand towards overcoming indifference and opposition! On the Continent and in America many Chambers of Commerce have extended this helping hand. When will Britain's turn come?—*Huddersfield Examiner*.

A Message from Abdul Baha.

At the Second Annual Conference of the Persian-American Educational Society, held in Washington last April, Abdul Baha Abbas, the head of the Bahai Movement, which numbers many millions of followers throughout the world, gave to Mr. Jos. H. Hannen, the secretary of the society, a special message to the Esperantists of America, and through them to the associated friends of the world. This message was dictated in the course of an exceedingly busy day, when the venerable leader of the Orient, whose friends and followers number thousands in the Occident, was seated in the reception room of Mrs. Parsons' home at 18th and R-streets. The wonderful countenance of the "Servant of God"—the meaning of his name, Abdul Baba—was aglow with enthusiasm as he spoke the words which follow:—

"My message is this: That to-day the greatest need of the world of humanity is for the discontinuance of the existent misunderstandings amongst nations, and that can be brought about through the unity of language. Unless unity of languages is realised, the Most Great Peace, and the unity of the human world in a binding manner, cannot be accomplished and established. For the function of language is to portray the mysteries and secrets of the human hearts. The heart may be likened unto a box, and language to the key. We can open the box only through the key, and observe the gems contained in that box. Therefore, this question of an auxiliary international language is of the utmost importance. Men can be trained and educated internationally through this language. They can acquire the evidence of past history and ages through language. The spread of the known facts of the human world depends upon language. The explanation of Divine teachings can only be brought about through language. Because of the diversities of languages and the lack of human comprehension of the languages of each other's nationalities, these glorious aims cannot be realised."

Therefore, the very foremost service to the world of man is to establish an auxiliary international language. It will become the cause of the tranquillity of the commonwealth of man. It will become the cause of the spread of sciences and arts amongst the nations of the world. It will be the cause of the progress and development of all the races. Therefore we must with all our powers make an effort so that we may establish an international auxiliary language amongst the nations and races of the world."

* *

More than seventy-five years ago it was said by De Tocqueville in his celebrated book *Democracy in America*, that :

"The tie of language is perhaps the strongest and the most durable that can unite mankind."

For the closer union of the East and the West a common language is needed, and this is available in Esperanto, which is already in active use by over several hundred thousand people in Europe. It is the simplest and yet the most scientific of any language in the world, and can be more easily learned by the Orient than any other language of the West, and it can also be more easily learned by the West than any language of the Orient or Occident.

Whatever may be its future, it is the best basis for the finally perfected common tongue and pen that shall help to make the hearts of men as one.—*Lau Amerika Esperantisto.*

* * * *

Esperanto in Practice.

Interesting proof of the steady spread of Esperanto is shown by the statistics published in connection with the growth of the *Universal Esperanto Association* (U.E.A.), the increasingly popular body which has organised all over the world a system of Esperanto Consulates, of which already close upon 1,000 have been established. The figures given relate to actual services rendered by the Association's delegates during the past three years respectively in the various sections of the Association's activities. The figures speak for themselves.

Commercial Services rendered : In 1909, 1,120 ; in 1910, 1,513 ; in 1911, 2,693 ; over double the figure for two years before.—Services rendered in assisting *Young People* (exchange of visits abroad, etc.) : 218, 402, and 528 respectively.—Cases of help afforded to *Tourists* (furnishing of information, publishing of guides, etc.) : 650, 681, and 1,252.—Services to *Travellers* (meeting trains, guidance, hospitality, etc.) : 628, 1,110, and 1,704 (nearly triple the number in 1909 !).—Services of *various kinds* not classified: 390, 4,756, and 4,293.

That a U.E.A. Delegate is a diligent user of the Post Office may be gathered from the recorded number of letters they have had to write during the past three years : 5,754, 16,651, and 19,075 respectively—notice that the last figure almost quadruples the first. The correspondence carried on by the Association's Head Office in Geneva is still more imposing : 23,940 in 1910, and 34,355 in 1911. Some idea of Esperanto activity may be gained when one reflects that these letters pass between Geneva and practically every country on earth. In view of these remarkable proofs of vitality, it is not surprising to learn that the number of references to the U.E.A. and its work in the *daily press* are steadily multiplying, the figures being 326, 608, and 863. Nor has there been any lack of *lectures* upon the U.E.A.—218 in 1909, 464 the year after, and 547 in 1911. *Esperanto courses* held under U.E.A. auspices in nearly every country of the world, the new Republic of China included ; 1,036 last year and 739 the year before, the *number of pupils* being—In 1910, 11,941, and in 1911, 17,530.

The membership of the Association on July 1st, 1912, was 8,282. 309 business houses were registered as "Esper-

antiaj Entreprenoj," or users of the U.E.A.'s services for business purposes (among them such firms as Thomas Cook & Sons, Burroughs Wellcome & Co., etc.). The recently instituted *Exchange Dept.* was being utilised by 430 members ; there were 86 subscribers to the new *Labour Bureau*, and 128 registered members of the *Women's Section*.

If the progress promised by these figures continues, the U.E.A. will soon have yet again to remove its headquarters to more spacious premises !—W.M.

* * * *

B.E.A. Delegate Councillors, 1913 14.

Names of Delegate Councillors whose election has been notified, together with those of the previous year where no notification of change has been made :—

Battersea.—W. Phillimore, F.B.E.A.
Bedford Park.—Mrs. M. E. L. Cox.
Birmingham.—Miss M. L. Blake.
Bradford.—A. Tuke Priestman, F.B.E.A.
Brighton and Hove.—H. W. Southcombe.
Brixton.—E. W. Eagle.
Buxton.—Sydney Taylor, F.B.E.A.
Cheltenham.—J. L. Butler, B.A.
Croydon.—C. A. Fairman, F.B.E.A.
Deal.—C. E. Cowper, F.B.E.A.
Dover.—J. M. Finez.
Dublin.—C. P. Blackham, F.B.E.A.
Eastbourne.—Lieut.-Col. G. S. Robinson, F.B.E.A.
Edinburgh.—Miss A. A. Adam, Miss I. E. McIntosh, F.B.E.A., Dr. Isabella Mears, Miss Ella D. Deans, F.B.E.A., William Harvey, F.B.E.A., Robert Black.
Glasgow.—G. Douglas Buchanan, F.B.E.A., W. R. Hall, F.B.E.A.
Harrogate.—R. H. Swainson.
Hastings.—A. J. Adams, F.B.E.A.
Hebden Bridge.—Fred Gibson.
Huddersfield.—Miss J. Fielding, F.B.E.A., J. H. Fritton.
Jersey.—Miss A. G. D. Perkins.
Kettering.—A. E. Smith.
Kingston-on-Thames.—F. M. Sexton, F.B.E.A.
Leith.—James Robbie, F.B.E.A.
London (Central).—H. D. Akerman, Miss D. E. Bellamy, J. Bredall, P. J. Cameron, Miss L. S. Grant, S. A. Perkins, C. F. White.
London (Charing Cross).—C. E. Cowper, F.B.E.A.
London (East).—A. Sawyer.
London (Emmanuel).—Miss M. R. Henningsen.
London (Mildmay).—Miss C. M. Holmes.
London (Stepney).—W. T. Burden.
London (Sudorienta Stelo).—R. Holder.
London (Wood Green).—Arthur Morrow.
Manchester.—W. Bailey, F.B.E.A.
Newcastle-on-Tyne.—R. K. Learmount.
Nottingham.—F. A. Goodliffe.
Partick.—Thomas Dawson.
Rotherham (Y.M.C.A.).—Norman W. Roberts.
St. Helens.—A. Griffin, F.B.E.A.
Sheffield.—George Roome, F.B.E.A.
Shipley.—Miss Mary Parker.
Sutton.—A. Honeysett.
Tunbridge Wells.—J. A. Gill.
West Norwood.—H. F. Höveler.

* * * *

Organizado de Paroladoj.

Ni memorigas al niaj legantoj, ke oni jam starigas enketon pri la organizo de paroladoj, kaj ni altiras atenton al nia anono pri tio sur p. 199 de BRITISH ESPERANTIST (Okt., 1912). Ni estus tre dankaj ankoraŭ ricevi respondeojn je tiu peto por plilongigi kaj pliutiligi niajn listojn. Skribu al la Oficejo de Brita Esperantista Asocio, 133, High Holborn, London, W.C.

The British Esperanto Association (Inc.).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—“If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member.”

J. ALKER, 83, Peasley Cross-lane, St. Helens; A. ALLISON, 102, St. Vincent-street, Glasgow; Mrs. BELL, 3, Portland-ter., Jesmond, Newcastle-on-Tyne; Miss M. R. BELLAMY, 85, Belvedere-road, Upper Norwood; Dr. C. H. H. CAMERON, 21, The Goffs, Eastbourne; PETRO DOLOR, Belmont Pk., Waterford, Ireland; G. F. DOYLE, Box 23, P.O., Innisfail, Queensland, Australia; Mrs. A. S. EGERTON, Knottingley Vicarage, Yorkshire; P. A. EMERY, Watlands Lodge, Woodland-avenue, Wolstanton Staffs.; Miss I. GOSSLING, 6, Alexandra-road, Wisbech; Miss E. HOOTON, “Lindisfarne,” Clive-street, W. Perth, W. Australia; C. A. IONIDES, 10, Second-avenue, Hove, Sussex; W. JEKYLL, Mavis Bank, Jamaica, West Indies; C. KNOX, 9, Percy-place, Dublin; D. KYLE, 106, Manor House-road, Jesmond, Newcastle-on-Tyne; M. R. LIVEY, 271, Eastmuir, Hetherton, Glasgow; W. H. METCALFE, The Carr Farm, Everton, nr. Bawtry; E. MÜLLER, Zähringerstrasse 32, Zürich, 1, Switzerland; Miss M. O’BYRNE, 2, Cathedral-street, Dublin; F. PEARSON, 3, Gray-street, Scotstoun W., Glasgow; W. G. PHIPPS, Marston, Langdon-road, Cheltenham; Rev. A. POYNDER, 8, Queen’s-road Jersey, C.I.; J. M. ROBB, 10, Scott-street, Perth; R. W. STEED, Portland Ind. R.R. 12, U.S.A.; J. J. LE SUEUR, “Holmehurst,” Queen’s-avenue, Jersey, C.I.; S. D. VAN DEN EIJNDE, Haarlem, Netherlands; Prof. G. SIMS WOODHEAD, Dysart House, Luard-road, Cambridge; F. E. WATTS, 163, Higher-road, Urmston, nr. Manchester; D. L. WELLINGTON, 27, Winchester-road, Highams Park; C. H. WHITTING and Mrs. V. WHITTINGTON, Santon, nr. Reigate, Surrey; Miss M. WILLIAMS, Gwynnon-Dál, Llanarthney, S. Wales.

NEW FELLOWS.

R. MILES, Hawick; W. H. WILSON, Kendal; F. BALDWIN, East Finchley; Miss G. M. SHERRIS, Sidcup; J. RACKLEY, Wood Green; R. Y. LOVELL, Vienna; Miss L. STAVELEY, Wisbech; Miss A. K. VACHER, Whetstone; Dr. G. JAMESON JOHNSTON, Dublin; Rev. J. A. BALSHAW, Christchurch (Hants); F. W. L. AIREY, R.N., Portland; W. BAILEY, Manchester; A. E. LEE, Battersea; T. G. BRIGGS, Horncastle; Miss E. FYSON, Taunton; Rev. L. A. LONG, B.A., Rothbury; Miss J. WYNTER, Highgate.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses penceojn (25 spesdekojn) por trilinia enpresajo kiel sube (pli ol tri linioj). Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.

213. **Moskvo (Rusujo).**—S-ro A. Prager, Poštakesto, p.k. ilustr. kun Amerikanoj. Petas represi. (97)

214. **Praha VII. (Bohemujo), Aŭstrio.**—S-ro T. Krupička, u Akademie 230, deziras interŝangi poštarkojn kun ĉiuj landoj. (97)

222. **Bilbao (Hispanujo).**—S-ro A. Marroquin, Henao No. 2-50, Bilbao, deziras interŝangi il. p.k. kaj p.m. (98)

223. **Moskvo (Rusujo).**—S-ro N. J. Khokhloff, 18 Otdelenie, Mariino, 28, volus korespondi kun la bonhumuroj kaj la sportamantoj angle aŭ Esperante.

224. **St. Helens (Anglujo).**—S-ro L. Challener, 26, Cowley Hill-lane, deziras korespondantojn alilandajn por siaj lernantoj, ĉiaj temoj. Korespondas ankaŭ france kaj germane.

225. **Dusseldorf (Germanujo).**—S-ro Max Stolz, Bastionstr. B11., dez. korespondi kun samideanoj.

226. **Bitterfeld (Germanujo).**—S-ro Hugo Schiebel, komercisto, Töpperwall, 26 d., deziras korespondadi per il. p.k. kaj poštmarkoj kun alilanduloj. Ĉiam kaj tuj respondos.

227. **Motherwell (Anglujo).**—S-ro James A. Kilpatrick, 102, Mill-road, deziras korespondadi kun alilandaj samideanoj.

228. **Auxerre (Francujo).**—S-ro E. Jarrin kaj F. ino G. Jarrin, Avenue Pasteur, deziras korespondi per poštarkoj. Ĉiam kaj tuj respondas.

229. **Cambridge (Anglujo).**—Koran inviton al Britaj gesamideanoj aniĝi je ĉiudusemajna pošta rondironto. Neniu abonpago. Celo: Pliperfektiĝo. Sin turni al S-ino Killby, 12, Newnham-terrace.

230. **Norrköping (Svedujo).**—S-ro Leander Tell, Gamla Radstugnagatan 44, deziras korespondi kun japanaj, siamaj, birmaj kaj koreaj Esperantistoj.

231. **Vaencia (Hispanujo).**—S-ro S. Ricardo Albiol, Strato Moratin 5, deziras interŝangi i.p. kun ĉiulandaj gesamideanoj. Ĉiam kaj tuj respondas.

232. **Haarlem (Nederlando).**—S-ro I. D. Van den Eijnde deziras korespondadi precipe pri internaciaj artaj kaj mondlingvoj, fonetikaj lingvo-figuroj, informoj artaj kaj ĉiuj interesaj aferoj internaciaj.

233. **Hull (Anglujo).**—S-ro Robt. E. Jefferson, Council School, Keyingham, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj.

234. **Glasgow (Skotlando).**—S-ro Jas. Stirling, 5, Glasgow-road Clyde-bank, mehanikisto angla, kiu laboras super petrol-motoro, aŭto-mobilaj kaj aviadaj) deziras korespondadi kun germano.

235. **Madrid (Hispanujo).**—S-ro Jozefo Ventura, Bibliotekisto de Centra Esperantista Grubo, sciigas, ke ties nova adreso estas Calle Atocha, 65, principal, Asamblea de la Cruz Roja.

236. **Boxmeer (Holando).**—2 HOLANDAJ ESPERANTISTOJ burĝaj junuloj 23-jaraj intencas viziti Londonon en Aŭgusto venonta,

The Examinations Committee begs to announce that on Monday, January 13, at the offices of the Association, Museum Station-buildings, High Holborn, W.C., will be held an Examination for the Preliminary Certificate, at 7 p.m., and on Tuesday, January 14, an Examination for the Advanced Certificate, at 6.30 p.m. Candidates should intimate as soon as possible their intention to be present.

Subscriptions, 1913.

Fellows, Members and Affiliated Groups are respectfully informed that subscriptions for the year 1913 became due in every case on the 1st January, 1913.

H. CLEGG, Secretary.

Council Meetings.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. will be held on Monday, January 20th, at the Offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m.

(N.B.—At this meeting a Balance Sheet and Accounts for the past year will be submitted. The Council will also consider the question of revising the Examination Fees).

H. CLEGG, Secretary.

Fellows and Members are respectfully informed that subscriptions for the year 1913 became due on the 1st January, 1913. Those who have not yet remitted are requested to do so as early as possible. The subscriptions are:—Fellows, 10s.; Members, 5s.

H. CLEGG, Secretary.

kaj ili serĉas Londonan samideanon, kiu bonyolos ilin kiel amikojn, gvidi kelkajn tagojn tra Londono. Skribu Esperante aŭ angle al S-ro H. Huijbers, Hotelo, Boksmeier.

237. **Tufnell Park (London, N.W.), Anglujo.**—17 anglaj knabinoj (komencantoj), deziras korespondi kun geknaboj en aliaj landoj. Adresu : ĉe F.-ino Martin, 145, Huddlesone-road.

238. **Kievo (Rusujo).**—S-ro G. Zavorskij, Annenkovskaja 28-23, korespondas per p.k. kolor. kun gesamid, el ĉiuj landoj krom Franc, German, Aŭstrio kaj interŝang. diversaj markojn kun ĉiulanduloj.

239. **Aldershot (Anglujo).**—S-ro J. H. Wright, Excelsior Club, dez. kor. per pošt. aŭ let. kun alilanduloj, precipe kun geinstruisto. Ĉiam responds.

240. **Saint-Denis (Seine), Francujo.**—S-ro F. Legay, 2, Rue Pierre Péguin 2, deziras interŝangi ilustr. poštarkojn en ĉiuj landoj. Ĉiam mi responds al ĉiuj, sincere.

241. **Heaton Park (nr. Manchester), Anglujo.**—S-ro W. Whittaker, instruisto kaj Esperanta komencanto, 16, Kenyon Lane, tre deziras korespondadi kun brita aŭ alinda samideano, kiu bonvole helpus lin.

242. **Laidley (Queensland), Aŭstralio.**—Al Gekolektistoj de Poštarkoj.—Mi sendos po unu bela vidaĵa p.k. de la ĉefurbo de Qld., t.e. Queensland, aŭ de ia alia Qld. vid. p.k. laŭ peto por cento da nunaj aŭ maln. markoj (el la plej oftaj) el kiu ajan lando (el p.m., kartm., taksm., fervojam., vaporipm., m. pro nesufiĉa pošttagitajo) k.t.p., kaj ĉu oficialaj, neofic, militistaraj aŭ kia ajan speco. Ne tranĉu nek ŝiru eĉ iomete la randojn, dentojn, aŭ angulojn de la m., kaj se vi sendos kartm. aŭ m. alpresitajn al la koverteto, tranĉu ilin kvadratajn (ne rondajn) kaj lasu iom multe da spaco ĉirkaŭ ĉiun rando. Ankaŭ por 1,000 m. (aŭ por 50 sd. t.e. spesdekoj per neuzitaj m.) mi kaŭzos, ke libreto estu sendota pri tiu ĉi lando (enhavanta ĉirkaŭ 130 paĝojn, unu Qld. geografian karton kaj multe da interesaj vidaĵoj). Ankaŭ mi sendos po unu p.k. por ĉiu 20 sd., t.e. ĉe unu kvinono spesimilo (laŭ la internacia mono) sendota al mi per neuz. m. el kia ajan lando. Citu kiun el la supre diritaĵoj (t.e., ĉu p.k. aŭ libreton) vi deziras se vi sendus 1,000 m. aŭ se vi sendus neuz. m. Enmetu vian tutan adreson kaj enslousu la m. en fortan koverteton, por ke la koverto ne disrompiĝu kaj fermu ĝin per alligileto. Citu tiun ĉi anoncon kaj la valoron de la neuz. m. laŭ la internacia mono.—ARTHUR STAINES, J.P., C.P.S. (Magistrato kaj ĉefkomizo ĉe la loka juĝejo).

243. **Barcelona (Hispanujo).**—S-ro Elias Cortes, Calle del Hospital, 142, p. 3, deziras korespondadi kun ĉiulandaj samideanoj.

244. **Narva (Estonia), Rusujo.**—F.-ino Lilli Wilbach, Krenholm, treege deziras interŝangi illus. p.k. kun ĉiulandaj gesamideanoj, Nepre al ĉiuj espondos.